CAEREMONIALE
CONTINENS RITVS ELECTIONIS ROMANI PONTIFICIS.
GREGORII PAPAE XV. IVSSV EDITVM.

Cui præfiguntur
Conſtitutiones Pontificiæ, & Conciliorum Decreta
ad eam rem pertinentia.

C.M. PHILIPP S. GRVTHER

C.M. PHILIPP S. GRVTHER

Comprato giuli 4
9bre 1692
filip.o Gruther

ROMAE Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ. M.DCXXII.

Digitized by Google

Digitized by Google

Priuilegij ſumma pro Impreſſore Camerali.

CLEMENS Papa VIII. Diplomate ſanxit, ne quis citra voluntatem Dominici Baſæ olim in Typographia Vaticana Impreſſoris, ſacram Bibliam, Concilia generalia, Epiſtolas decretales, libros ad Eccleſiaſticum munus pertinentes, ac etiam Sanctorum Patrum volumina, libros etiam cuiuſcumque generis, vel nouiter ab ipſo edendos, vel nouis additionibus auctos, per decennium ab editione cuiuſque voluminis, imprimat, vel impreſſa venalia habeat. Quod Priuilegium PAVLVS Papa V. peculiari Chirographo in fauorem Hieremiæ Guelphi I. V. D. ac Impreſſoris Cameralis tranſtulit, indulſitq;. Id idem GREGORIVS Papa XV. Literis expeditis ratum, firmumq; haberi voluit. Violatores excommunicationis latæ ſententiæ pœna puniuntur. Quòd ſi in Terris S. R. E. ſubiectis id contigerit, confiſcatione etiam librorum, ac quingentorum ducatorum auri ſolutione mulctabūtur, vt latiùs patet in Literis ipſius GREGORII Papæ, datis Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris die xviij. Octobris M. D C X X I. Pontificatus ſui Anno Primo. Signat. S. Card. S. Suſannæ.

Digitized by Google

INDEX

Digitized by Google

INDEX CONSTITVTIONVM,

quæ hoc volumine continentur.

ERC·M·PHILIPPVS GRVTHER

Conſtitutio Symmachi Papæ, quę incipit, *ſi quis*, contra tractantes de electione Romani Pontificis, Papa ſuperſtite, eoq; inconſulto. fol. 15

Conſtitutio Nicolai Papæ II. *In nomine Domini*, de ijs, ad quos electio Romani Pontificis pertinet. 16

Conſtitutio Alexandri III. *Licet de vitanda*, qua à duabus partibus Cardinalium, Romanum Pontificem eligi debere, ſtatuitur. 21

Conſtitutio Gregorij X. *Vbi periculum*, qua locus, ac tempus electioni præfiguntur; Conclauis etiam vſus inſtituitur. 23

Conſtitutio Clementis V. *Ne Romani*, qua declaratur Conſtitutio Gregorij X. & nonnulla de poteſtate cætus Cardinalium, ſede vacante adijciuntur. 30

Conſtitutio, ſeu Bulla Clementis VI. incipit, *Licet in Conſtitutione*, qua multa circa conclauis vſum, locum, ſeruos Cardinalium, cibos, & alia eodem pertinentia, declarantur. 34

Conſtitutio, ſeu Bulla Iulij II. *Cùm tam Diuino*, contra ſimoniacè electos; necnon ſimoniacè eligentes. 37

Conſtitutio, ſeu Bulla Pauli IIII. *Cùm ſecundùm Apoſtolum*, contra tractantes de electione Romani Pontificis, Papa viuente, eoq; inconſulto, fol. 45

Conſtitutio, ſeu Bulla Pij Papæ IIII. *In eligendis*, in qua de exequijs defuncti Pontificis, de poteſtate Sacri Collegij Cardinalium, & Officialium Romanæ Curiæ, ſede vacante agitur. 54

Conſtitutio, ſeu Bulla Gregorij Papæ XV. *Aeterni Patris*, in qua tres tantùm formæ electionis Romani Pontificis approbantur, & ſcrutinium per ſecreta ſchedularum ſuffragia fieri præcipitur. 73

Conſtitutio eiuſdem Gregorij Papæ, incipit, *Decet*, qua præſens Cæremoniale confirmatur. 95

Finis Indicis Conſtitutionum.

Digitized by Google

Ad Lectores

PRÆFATIO FRANCISCI INGOLI I. V. D.

& Presbyteri Rauenn.

*Q*VONIAM *duo ſunt Lectores præſtantiſſimi, quæ magnam poſſũt afferre lucẽ ijs, quæ hoc volumine continẽtur, Hiſtoria, ſcilicet,* GREGORIANAE *Conſtitutionis, eiusq́; Caremonialis; Et cauſæ, quæ ad eius editionem animum meum impulerunt; Idcircò ea in hac præfatione exponere decreui. Quod igitur attinet ad primum,* PAVLO *V. Romano Pontifice vitæ functo, die 28. Ianuarij, anni à Chriſti Natiuita-*

te ſexcenteſimi vigeſimi primi ſupra milleſimũ. Et aſ-ſumpto nona die Februarij eiuſdem anni ad Apoſtolatus apicem, ALEXANDRO CARDINALI LVDOVISIO *Archiepiſcopo Bononienſi, qui* GREGORIVS XV. *nuncupatur, & hodie ſedet fœliciſſimè in Sacra Beati* PETRI *Cathedra; inter præcipuas eius cogitationes, vna fuit, æterna memoria celebranda, vt quod* CLEMENS VIII. LEO XI. & PAVLVS V. *circa Conclauis, & electionis Romani Pontificis reformationem inchoauerant, & ob varias rationes, & cauſas perficere non potuerant, ipſe reſumeret, & omnibus modis abſolueret. Quam cogitationem, cùm plurimi S. R. E. Cardinales intellexiſſent, vt publici boni, ac libertatis Sacri Collegij ſtudioſi, non ſolùm ſummoperè commendarunt, ſed etiam ſæpè ſæpius apud Sanctitatem Suam egerunt, vt de Romani Pontificis electione per ſecreta ſuffragia celebranda Conſtitutionem ederet, quod multas, & egregias vtilitates Eccleſia Romana, atque adeò vniuerſa Reſpublica Chriſtiana ex ea relatura eſſet. Et cùm Sanctiſſimus ad id peragendum ſe promptiſſimum exhibuiſſet, & conſilij rem huiuſmodi eſſe reſpondiſſet; negotium eo iubente diù, multùmq; agitatum fuit, ac tandem multorum Cardinalium repetitis officijs, & omnium maximè Cardinalis* LVDOVISII *eiuſdem Sanctiſſimi ſecundùm carnem nepotis, qui in eam rem ſeriò incumbebat, poſt octo menſium deliberationem, Diuina*

ad

adſpirante gratia, Sanctitas Sua Conſtitutionem ſanciendam decreuit. Quapropter SCIPIONI *Cardinali Sanctæ Suſannæ, quòd Secretariæ Breuiũ, & Vaticanæ Bibliothecæ præeſſet, iniunctũm fuit, vt quæ in antiquis monumentis conſignata de huiuſmodi electione eſſent, & quæ ſub* CLEMENTE *VIII.* LEONE *XI. &* PAVLO *V. de reformando Conclaui acta eſſent, diſpiceret; quibus per eundem Cardinalem peractis, relatiſq́, eidem, ac nonnullis alijs Cardinalibus, inter quos erat Cardinalis* LVDOVISIVS; *mandatum fuit, vt noua per ſecreta ſuffragia electionis forma reperiretur, quæ à Sacrorum Canonum Decretis, ac recepto more eligendi Romani Pontificis, quanto minus fieri poſſet, recederet. Ij negotio diligẽtiſſimè diſcuſſo, & examinato, & auditis etiam alijs viris doctrina, prudentia, & experientia præditis, in eam iuerunt ſententiam, vt ſeruato* ALEXANDRI *III. Decreto de duabus partibus ex tribus ſuffragiorum in electione Romani Pontificis adhibendis, tres formæ electionis à Jure Canonico ſtatutæ in inferioribus Prælatis eligẽdis, ad Romani Præſulis electionẽ transferrentur, ac præterea, ne accedendi vſus ad celeritatẽ electionis maximè vtilis, & longo tẽpore in Eccleſia Romana ſeruatus, tolleretur, ſecretus quoque accedendi modus adhiberetur. Et rurſus, quæ ex Congregationum decretis ſub* CLEMENTE, *&* PAVLO *è re eſſe viderentur, in noua ponerentur Conſtitutione. Cùm autem hæc*

omnia

omnia Sanctiſsimo fuiſſent relata, Constitutionis nouæ cõficiendæ cura eidem Cardinali S. Suſannæ commiſſa fuit, qui in negotio huiuſmodi prudenter, ac maturè procedens, Constitutionem iuxta ſibi præſcriptam iuſſionem confecit, ac Sanctiſsimo Domino Noſtro obtulit. Vt autem Sanctitas Sua, Cardinalium in re huiuſmodi ſententias audire poſſet, Conſtitutionis exempla ad Cardinales præſentes, & non longè à Curia abſentes tranſmiſit; quibus deinde poſt multos dies ſingillatim auditis, eorumq; ſententijs etiam ſcripto acceptis, ea primùm à Congregatione ſex Cardinalium in ædibus Cardinalis FARNESII *habita, recognita fuerunt, & poſtea, quæ conſultatione indigere viſa ſunt, in alia Congregatione decem, & ſeptem Cardinalium coram eodem Sanctiſsimo conuocata, propoſita fuere, ac demum iuxta ipſius Congregationis decreta, præfata Cõſtitutio, quæ per manus Cardinalium tranſmiſſa fuerat, ita eodemet Sanctiſsimo præcipiente, reformata fuit, eo, quo nunc conſpicitur modo. Cùm verò nihil reliquum eſſet ad negotium trãſigendum, Sanctiſsimus in proximo ſecreto Conſiſtorio, 17. Kalendas Decembris 1621. habito, Conſtitutionem ſanciuit Romana Curia plaudente, ac multis Cardinalibus, ſplendidiſsimis verbis, ac ſummis laudibus ſaluberrimam actionem comprobantibus. Quoniam autem in hac Constitutione, multa veteribus addita ſunt Conſtitutionibus de Romani Pontificis electione, propter quæ Cæ-*

remo-

remoniale vetus, in hac parte correctione indigebat, & ob nouam per ſecreta ſuffragia, tàm in Scrutinio, quàm in Acceſſu introductam electionis formam, in plurimis deficiebat, octo fuerunt delecti S. R. E. Cardinales, quibus mandatum fuit, vt ſimul cum primo Caremoniarum Magiſtro Paulo Alaleono congregati, Caremoniale nouum pro electione Romani Pontificis iuxta veteres Conſtitutiones, et præſertim nouiſſimam Gregorianam componerent. Cùm itaq; delecti Cardinales ſeriò examinato, & diſcuſſo negotio, Secretario Congregationis, quæ ob inſtitutum ipſius, Caremonialis Romani nuncupabatur, commiſiſſent, vt iuxta reſolutiones in Congregationibus tàm generalibus, quàm particularibus captas, nouum Caremoniale componeret, & Secretarius imperata feciſſet, miſiſſetq; compoſitum Caremoniale per manus prædictorum Cardinalium, illud tandem iuxta eorum ſententias emendatum, & in poſtrema Congregatione comprobatum; Sanctiſsimo fuit oblatum, & ab eodem poſt maturam deliberationem Apoſtolica auctoritate confirmatum. Et hac de hiſtoria Gregorianæ Conſtitutionis, & noui Caremonialis. Quòd verò attinet ad ſecundum, videlicet ad cauſas editionis huius voluminis; ſi de Conſtitutione Gregoriana, & Caremoniali nouo ſermo ſit, ſatis ſuperq; manifeſta eſt cauſa, ob quam in hoc volumine, & Conſtitutio prædicta, & Caremoniale ſimul edita ſunt; nam cùm Caremoniale ſit praxis

quædam

Digitized by Google

quadam theoria in Conſtitutione contentæ, meritò in vno, & eodem volumine coniunctim impreſſa ſunt. Si verò de alijs Decretis, & Conſtitutionibus circa electionem Romani Pontificis emanatis, oratio habeatur, plures poſſem aſsignare cauſas, quæ ad eorum editionem ſimul cum Gregoriana Conſtitutione, & nouo Cæremoniali animum meum induxerunt; ſed ſtudens breuitati, duas tantùm recenſebo; quarum altera fuit, quia commodiſsimum eſſe viſum eſt, omnia de Romani Pontificis electione iura, ſiue ad theoricam, ſiue ad practicam pertineant, in vnum collecta volumen habere; hoc enim modo à tædio, ac labore inquiſitionis huiuſmodi iurium ſtudioſos; aliosq; omnes illorum curioſos liberaui; altera fuit, eaq́; præcipua cauſa huius editionis, quia hunc librum S. R. E. Cardinalibus, præſertim Sede vacante, gratiſsimum futurum eſſe exiſtimaui. Cùm enim negotium electionis Romani Pontificis ad eos pertineat; ipſiq; Conſtitutiones, & iura de huiuſmodi electione emanata obſeruare teneantur, alioquin cenſuris grauiſsimis implicentur, & pœnis maximis, præſertim periurij ob iuramenta, quæ ſæpe ſæpius præſtant ſuper eorum obſeruatione ſubijciantur; expedit illis omnia de electione Romani Pontificis iura, in vnum edita volumen habere; vt poſsint vnico; vt ita dicam, intuitu, ac ſine multo labore, quid ad eorum officium potiſsimum eo tempore pertineat, conſpicere; Et hoc facto cenſuras,

& pœnas

Digitized by Google

& pœnas præcauere, ac (quod illis magnoperè cordi eſſe debet) in electione Romani Pontificis ita ſe gerere, vt quamprimum Eccleſiæ Catholicæ prouiſum ſit de idoneo, & ſufficienti Paſtore, ad quod peragendum in prædictis iuribus tot monitionibus, adhortationibus, præceptis, comminationibus, ac pœnis tam ſæpe, ac frequenter incitantur, ac etiam diuini obteſtatione iudicij impelluntur. Et hæc ſunt, quæ paucis volui indicare, vt inſtituti mei rationi, in initio propoſitæ ſatisfacerem. Valete.

CARDINALES

& alij deputati à S.^{mo} D. N.

D. GREGORIO PAPA XV.

Ad componendum Cæremoniale nouum pro electione Romani Pontificis.

Antonius Card. Saulius Epiſc. Oſtienſis.
Franciſcus Card. Sfortia Epiſc. Tuſculanus.
Octauius Card. Bandinus Epiſc. Præneſtin.
Ioannes Garſia Card. Millinus.
Robertus Cardinalis Vbaldinus.
Scipio Card. Sanctę Suſannæ.
Ludou. Card. Ludouiſius S. R. E. Camerar.
Franciſcus Card. Sacratus.

Paulus Alaleonus Magiſter Cæremoniarum.
Franciſcus Ingolus Rauennas Secretarius.

Digitized by Google

CONSTITVTIONES ROMANORVM PONTIFICVM ET DECRETA CONCILIORVM Ad electionem PAPÆ pertinentia.

SYMMACHVS PAPA in Concilio Romano.

SVMMARIVM.

Papa ſuperſtite, & eo inconſulto, non poteſt tractari de futuri Pontificis electione, ſub pœnis hic contentis.

SI QVIS, Papa ſuperſtite pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præſtare conuincitur, loci ſui honore priuetur, & infra. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut Clericus Papa incolumi, & eo inconſulto, aut ſubſcriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctacia promittere, aut

Edita ann. ſalut. 499. & refertur, in c. ſi quis Papa, diſtin. 79.

aut

Digitized by Google

aut Sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod certè ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis deliberare aliquid, atq; decernere præſumpſerit, loci ſui dignitate, vel communione priuetur, & infra.

Reuelantibus delinquentes contra ſuprapoſitum Conc. Romani decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.

§. Propter occultas fraudes, & coniurationum ſecretas inſidias, quas ſententia huius diſtrictionis perſequitur, ſi quis ad Eccleſiaſticam pertulerit notitiam conſilia eorum, qui contra hanc ſynodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps huiuſmodi actionis, non ſolùm purgatus ab omni culpa ſit, ſed etiam remuneratione, quæ non indigna ſit, ſubleuetur.

NICOLAVS PAPA II.

in Concilio apud Lateranum habito.

SVMMARIVM.

Ponuntur cauſa huius decreti.

Edita Ann. Dñ. 1059. & refertur diſt. 23.

IN Nomine Domini Noſtri Iesv Christi, & Saluatoris, ab incarnationis eius anno milleſimo quinquageſimo nono, menſe Aprili, indictione duodecima, præpoſitis ſacro-

ſacroſanctis Euangelijs, præſidente quoq; Reuerendiſs. ac Beatiſſimo Papa NICOLAO in Baſilica Lateranenſis Patriarchij, quæ cognominatur Conſtantiniana: conſidentibus etiam Reuerendiſſimis Epiſcopis, Abbatibus, Preſbyteris, Diaconibus: idem venerabilis Pontifex auctoritate Apoſtolica decernens de electione Summi Pontificis inquit. Nouit Beatitudo veſtra dilectiſſimi Fratres, & Coepiſcopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D. Stephano prædeceſſore noſtro, hæc Apoſtolica Sedes, cui auctore Deo ſeruio, quot aduerſa pertulerit, quot denique per ſimoniacæ hæreſis trapezitas repetitis malleis, crebriſq; tunſionibus ſubiacuit: adeò quidem, vt columna Dei viuentis iam penè videretur nutare, & ſagena ſummi Piſcatoris, procellis intumeſcentibus cogeretur in naufragij profunda ſubmergi, vnde ſi placet fraternitati veſtræ, debemus auxiliante Deo futuris caſibus prudenter occurrere, & eccleſiaſtico ſtatui, ne recidiua, quod abſit, mala præualeant præcauere.

Electio Papæ pertinet in primis ad Cardinales Epiſcopos, qui Metropolitani vice funguntur, deinde ad clericos Cardinales, reliquuſq; Clerus, & Populus conſenſum tantùm electioni præſtant.

§. Quapropter inſtructi prædeceſſorum noſtrorum, aliorumq; ſanctorum Patrum auctoritate, decernimus, atque ſtatuimus, vt obeunte huius Romanæ Eccleſiæ vniuerſalis Pontifice, in primis Cardinales Epiſcopi diligentiſſimè ſimul de electione tractantes, mox Chriſti clericos Cardinales adhibeant, ſicq; reliquus Cle-

B rus,

tus, & Populus ad conſenſum nouæ electionis accedat, nimirum præcauentes, ne venalitatis morbus aliqua occaſione ſurrepat, & ideo religioſiſſimi viri præduces ſint in promouenda Pontificis electione, reliqui autem ſequaces. Certus verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, ſi perſpectis diuerſorum Patrum regulis, ſiue geſtis, etiam illa Beati LEONIS Papæ prædeceſſoris noſtri ſententia, recolatur. Nulla inquit ratio ſinit, vt inter Epiſcopos habeantur, qui nec à clericis ſunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à comprouincialibus Epiſcopis cũ Metropolitani iudicio conſecrati; ſed quia Sedes Apoſtolica cunctis in orbe terrarum præfertur Eccleſijs, atque ideò ſuper ſe, Metropolitanum habere non poteſt; Cardinales Epiſcopi proculdubio Metropolitani vice funguntur, qui videlicet electum Antiſtitem, ad Apoſtolici culminis apicem prouehant conſecrandum.

Eligi debet Papa de gremio Eccleſiæ Romanæ ſi reperitur idoneus, alioquin ex alia Eccleſia eligendus eſt.

§. Eligatur autem de ipſius Eccleſiæ gremio, ſi reperitur idoneus, vel ſi de ipſa non inuenitur, ex alia ſumatur; ſaluo debito honore, & reuerentia dilecti filij noſtri HENRICI, qui in præſentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente ſperatur, & iam ſibi conceſſimus, ſicut ſucceſſoribus illius, qui ab hac Apoſtolica Sede perſonaliter hoc ius impetrauerint.

Si non poteſt ob impedimenta eligi Papa in Vrbe, poteſt

poteſt alibi à Cardinalibus & alijs, de quibus ſuprà, licet paucis eligi.

§. Quòd ſi prauorum, atque iniquorum hominum ita peruerſitas inualuerit, vt pura, ſyncera, atque gratuita fieri in Vrbe non poſſit electio, Cardinales Epiſcopi cum religioſis clericis, catholicisq; laicis, licet paucis, ius poteſtatis obtineant eligendi Apoſtolicæ Sedis Pontificem, vbi congruerit.

Si electus Papa ob impedimenta, de quibus hic, non poteſt inthronizari, nihilominus eſt verus Papa, & poteſt regere Eccleſiam Romanam, et de omnibus facultatibus eius diſponere.

§. Planè poſtquam electio fuerit facta, ſi bellica fuerit tempeſtas, vel qualiſcunque hominum conatus, malignitatis ſtudio reſtiterit, vt is, qui electus eſt, in Apoſtolica Sede iuxta conſuetudinem inthronizari non valeat: electus tamen ſicut verus Papa obtinet auctoritatem regendi Romanam Eccleſiam, & diſponendi omnes facultates illius, quod beatum Gregorium ante ſuam conſecrationem cognouimus feciſſe.

Electus Papa contra formam huius decreti, punitur vt hic cum ſuis fautoribus.

§. Quòd ſi quis contra hoc decretum noſtrum ſynodali ſententia promulgatum, quaſi per ſeditionem, vel præſumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, ſeu inthronizatus fuerit, au-

ctoritate diuina, & Sanctornm Apoſtolorum Petri, & Pauli, perpetuo anathemate cum ſuis auctoribus, & fautoribus & ſequacibus à liminibus Sanctæ Eccleſiæ ſeparatus abijciatur, ſicut Antichriſtus, & inuaſor, & deſtructor totius Chriſtianitatis, nec aliqua ſuper hoc ei audientia reſeruetur, ſed ab omni eccleſiaſtico gradu in quocunque fuerat prius ſine retractatione deponatur, cui quiſquis adhæſerit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reuerentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præſumpſerit, pari ſententia ſit mancipatus. quòd ſi quis huius noſtræ Sanctæ Decretalis ſententiæ temerator extiterit, & Romanam Eccleſiam ſua præſumptione confundere, & perturbare contra hoc ſtatutum tentauerit; perpetuo anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impijs qui non reſurgent in iudicio, reputetur, omnipotentis iram contra ſe ſentiat, & Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, quorum Eccleſiam præſumit confundere, in hac vita, & in futura, furorem ſentiat; fiat habitatio illius deſerta, & in tabernaculis ſuis non ſit; qui inhabitet: fiant filij eius orphani, & vxor eius vidua, commotus commoueatur ipſe, & filij eius mendicent, & eijciantur de habitationibus ſuis, ſcrutetur etiam fœnerator omnem ſubſtantiam eius, & diripiant alieni labores eius: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa ſint ei contraria, & omnium Sanctorum quieſcentium merita illum confundant.

Obſeruatoribus huius decreti, Papa præcatur Dei gratiam, & peccatorum veniam.

§. Obſeruatores autem huius noſtri decreti, Omnipotentis gratia protegat, & auctoritas bea-

beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ab omnium peccatorum vinculis abſoluat.

ALEXANDER III.
in Concilio Lateranenſi.

SVMMARIVM.

Electus in Romanum Pontificem à duabus partibus Cardinalium, nulla exceptione obſtante eſt Papa, electus autem à minori numero, gerens ſe pro Papa, incidit vnà cum ſibi adhærentibus in pœnas hic contentas.

LICET de vitanda diſcordia in electione Romani Pontificis manifeſta ſatis à Prædeceſſoribus noſtris conſtituta manauerint; quia tamen ſæpè poſt illa, per improbæ ambitionis audaciam, grauem paſſa eſt Eccleſia ſciſſuram, nos etiam ad malum hoc euitandum, de conſilio fratrum noſtrorum, & ſacri approbatione Concilij, aliquid decreuimus adiungendum. *Edita Ann. ſalut. 1180. et refertur in c. licet, de elect.*

Statuimus ergo, vt ſi fortè (inimico homine ſuperſeminante zizaniam) inter Cardinales de ſubſtituendo ſummo Pontifice non poterit eſſe plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut ſibi alium præſumpſerit nominare, ille

Digitized by Google

abſque vlla exceptione ab vniuerſali Eccleſia, Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confiſus, quod de ratione eſſe non poteſt, ſibi nomen Epiſcopi vſurpauerit, tàm ipſe, quàm ij, qui eum receperint, excommunicationi ſubiaceant, & totius ſacri ordinis priuatione mulctentur, ita vt viatici etiam eis (niſi tantùm in vltimis communio denegetur, & ſi non reſipuerint, cum Dathan, & Abyron) quos terra viuos abſorbuit, accipiant portionem. Præterea ſi à paucioribus, quàm à duabus partibus aliquis electus fuerit; ad Apoſtolatus officium, niſi maior concordia interceſſerit, nullatenus adſumatur, & prædictæ pœnæ ſubiaceat, ſi humiliter noluerit abſtinere. Ex hoc tamen nullum canonicis conſtitutionibus, & alijs Eccleſijs præiudicium generetur, in quibus maioris, & ſanioris partis debet ſententia præualere; quia quod in eis dubium venerit, ſuperioris poterit iudicio deffiniri. In Romana verò Eccleſia ſpeciale aliquid conſtituitur, quia non poterit ad ſuperiorem recurſus haberi.

GRE-

GREGORIVS X. in Concilio Lugdunen.

SVMMARIVM.

Ponitur cauſa Conſtitutionis, & iuris veteris conſeruatio.

VBI periculum magis intenditur, ibi proculdubio eſt plenius conſulendum. Quam grauibus autem ſit onuſta diſpendijs, quot, & quantis ſit plena periculis, Eccleſiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti conſideratio tẽporis edocet, & conſiderata prudenter illius temporis diſcrimina manifeſtant. Hinc nos euidens euocat ratio; vt (dum reformandis etiam minoribus noſtra ſolerter vacat intentio) ea, quæ periculoſiora ſunt, nequaquam abſq; remedio reformationis accommodè relinquamus. Ideoq; omnia, quæ pro euitanda diſcordia in electione Rom. Pontificis; à noſtris ſunt prædeceſſoribus, & præcipuè à fel. rec. Alexandro Papa III. ſalubriter inſtituta: omnino immota in ſua firmitate manere cenſentes: nihil enim illis detrahere intendimus, ſed quod experientia deeſſe probauit, præſenti Conſtitutione ſupplere.

Edita anno ſalut. 1274. refertur i c. vbi periculum, de elect. in 6.

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis electio quando moritur in Ciuitate in qua cum ſua Curia reſidebat.

§. Hoc ſacro Concilio approbante ſtatuimus, vt ſi eundem Pontificem (in ciuitate in qua cum ſua Curia reſidebat) diem claudere contingat extremum; Cardinales, qui fuerint in ipſa Ciuitate præſentes; abſentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapſis (ſiue abſentes venerint, ſiue non) ex tunc omnes conueniant in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti ſinguli, ſingulis tantummodo ſeruientibus clericis, vel laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens neceſſitas id ſuggerit indulgeri, duos habere permittimus, eiſdem electionis arbitrio reſeruato. In eodem autem palatio vnum Conclaue nullo intermedio pariete, ſeu alio velamine, omnes inhabitent in communi, quod reſeruato libero ad ſecretam cameram aditu, ita claudatur vndiq; vt nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eoſdem Cardinales aditus pateat, vel facultas ſecretè loquendi cum eis, nec ipſi aliquos ad ſe venientes admittant, niſi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præſentium, pro ijs tantùm, quæ ad electionis negocium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas ſit, ipſis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel ſcripturam. Qui verò contrà fecerit, ſcripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipſorum ſecretè loquendo, ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrat. In conclaui tamen prædicto, aliqua feneſtra competens dimittatur, per quam eiſdem Cardinalibus ad victum commodè ne-

ceſſaria

ceſſaria miniſtrentur; ſed per eam nulli ad ipſos patere poſſit ingreſſus; verùm ſi, quod abſit, intra tres dies poſtquam, vt prædicitur, Conclaue præfatum ijdem Cardinales intrauerint, non fuerit ipſi Eccleſiæ de paſtore prouiſum; per ſpacium quinque dierum immediatè ſequentium, ſingulis diebus tàm in prandio, quàm in cœna vno ſolo ferculo ſint contenti: quibus (prouiſione non facta) decurſis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua miniſtrentur eiſdem, donec eadem prouiſio ſubſequatur. Prouiſionis quoq; huiuſmodi pendente negocio, dicti Cardinales, nihil de camera Papæ recipiant, nec de alijs eidem Eccleſiæ tempore vacationis obuenientibus vndecunq; ſed ea omnia ipſa vacatione durante, ſub eius (cuius fidei, & diligentiæ camera eadem eſt commiſſa) cuſtodia maneant, per eum diſpoſitioni futuri Pontificis reſeruanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc à receptione quorumlibet redituum ad eos ſpectantium abſtinere, donec à receptis taliter plenariam ſatisfactionem impendant. Ijdem quoq; Cardinales accelerandæ prouiſioni ſic vacent attentiùs, quòd ſe nequaquam de alio negocio intromittant: niſi forſan neceſſitas adeò vrgens incideret, quod eos oporteret de terra ipſius Eccleſiæ defendenda, vel eius parte aliqua prouidere, vel niſi aliquod tam grande, & tam euidens periculum immineret, quòd omnibus, & ſingulis Cardinalibus præſentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, ſi aliquis ex prædictis Cardinalibus conclaue prædictum (vt ſupra exprimitur) non intrauerit, aut intrans, abſq; manifeſta cauſa infirmitatis exierit, ipſo minimè requiſito, nec in eiuſdem electionis negocio vlteriùs admittendo, per alios ad eligendum ſummum Pontificem liberè procedatur. Si verò infirmitate ſuperueniente, idem

C concla-

conclaue ex eis aliquem exire contingat, ipſa etiam infirmitate durante,poterit eius ſuffragio non requiſito, ad electionem procedi, ſed ſi ad alios (poſt ſanitatem ſibi redditam) ſeu ante, redire voluerit, vel etiam ſi alij abſentes, quos per decem dies diximus expectandos, ſuperuenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Eccleſiæ ſit de Paſtore prouiſum: in eodem negocio, in illo ſtatu, in quo ipſum inuenerint, admittantur, præmiſſa tam de clauſura, quàm deſeruientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum alijs ſeruaturi.

Quid iuris, quando moritur Romanus Pontifex extra Ciuitatem, in qua erat curia.

§. Porrò, ſi quando Romanum Pontificem extra Ciuitatem prædictam (in qua erat cum ſua curia reſidens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Ciuitate, in cuius territorio, ſiue diſtrictu idem Pontifex obijt, conuenire, niſi ſit forſitan interdicta, vel contra Eccleſiam Romanam in aperta rebellione perſiſtat, quo caſu in alia viciniori conueniant, quæ ſimiliter nec interdicto ſubiaceat, nec ſit (vt prædicitur) apertè rebellis. In hac etiam Ciuitate tam quò ad expectationem abſentium, quàm quò ad habitationem communem, clauſuram, & cætera omnia in domo Epiſcopali, vel alia qualibet eiſdem Cardinalibus deputanda: eadem obſeruentur, quæ ſuperiùs obeunte dicto Pontifice in ea, in qua cum ſua curia reſidebat, ſunt expreſſa.

Digitized by Google

Dat executores huic iuri cum pænis.

§. Præterea (quia parùm eſt iura condere, niſi ſit qui eadem tueatur) adijciendo ſancimus, vt Domini, alijq; Rectores, & Officiales Ciuitatis illius, in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda: auctoritate noſtra, & eiuſdem approbatione Concilij poteſtate ſibi tradita, præmiſſa omnia, & ſingula plenè, ac inuiolabiliter ſine fraude, ac dolo aliquo, faciant obſeruari: nec Cardinales vltra, quàm præmittitur, arctare præſumant. Super his autem taliter obſeruandis ſtatim, audito ſummi Pontificis obitu, coram Clero, & populo vniuerſo Ciuitatis ipſius ad hoc ſpecialiter conuocandis, præſtent corporaliter iuramentum. Quòd ſi præmiſſa diligenter non obſeruauerint, aut fraudem in eis, vel circa ea commiſerint, cuiuſcunq; ſint præeminentiæ, conditionis, aut ſtatus, omni ceſſante priuilegio, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, & perpetuò ſint infames, nec vnquam eis portæ dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipſos inſuper feudis, & bonis cæteris, quæ ab eadem Romana Eccleſia, vel quibuslibet alijs Eccleſijs obtinent, ipſo facto decernimus eſſe priuatos; ita quod ad Eccleſias ipſas plenè, ac liberè reuertantur, adminiſtratorum earundem Eccleſiarum arbitrio ſine contradictione aliqua diſponenda; Ciuitas verò prædicta, non ſolùm ſit interdicto ſuppoſita, ſed & Pontificali dignitate priuata.

Obteſtatur Cardinales, vt in electione Romani Pontificis deponant omnem priuatum affectum, & caſſat omnia pacta, obligationes, & iuramenta, quæ data, vel facta eſſent de aliquo eligendo.

§. Cæterùm quia cũ arbitrium, vel inordinatus captiuat affectus, vel ad certum aliquod obligationis cuiuſq; neceſſitas adigit, ceſſat electio, dum libertas adimitur eligendi, Cardinales eoſdem obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: per aſperſionem ſui precioſi ſanguinis obteſtamur, vt penſantes attentiùs quid eis imminet cùm agitur de creatione Vicarij Iesv Chriſti, ſucceſſoris Petri, rectoris vniuerſalis Eccleſiæ, gregis dominici directoris, omni priuatæ affectionis inordinatione depoſita, & cuiuslibet pactionis, conuentionis, obligationis neceſſitate, necnon condicti, & intendimenti contemplatione ceſſantibus, non in ſe reciprocent conſiderationis intuitum, vel in ſuos, non quæ ſua ſunt, quærant, non commodis priuatis intendant, ſed nullo arctante ipſorum in eligendo iudicium, niſi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conſcientia vtilitatem publicam liberè proſequantur, omni conatu, & ſolicitudine, prout poſſibilitas patitur, id acturi tantummodo, vt eorum miniſterio acceleretur vtilis, & perneceſſaria totius mundi prouiſio, idoneo celeriter eidem Eccleſiæ ſponſo dato. Qui autem ſecus egerint, diuinæ ſubiaceant vltioni, eorum culpa (niſi graui propter hoc peracta pænitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, conuentiones, obligationes, condicta, & intendimenta omnia, ſiue iuramenti, ſiue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, caſſamus, irritamus, & viribus

ribus

ribus decernimus omnino carere, ita quòd nullus ad illa obſeruanda quomodolibet ſit adſtrictus, nec quiſquam ex eorum tranſgreſſione notam vereatur fidei non ſeruatæ, ſed non indignæ laudis titulum potiùs mereatur, cùm lex etiam humana teſtetur: Deo magis tranſgreſſiones huiuſmodi, quàm iuſiurandi obſeruationes acceptas.

Monet omnes fideles, vt ſtatim audita ſummi Pontificis morte, eius celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordi, & vtili prouiſione Romanæ Eccleſiæ. Prælati autem in ſuis prædicationibus ipſos ſubditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & obſeruantiam ieiuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non eſt tam de ſollicità quantumcunq; inuentione fidendum, quàm de inſtantia orationis humilis, & deuotæ ſperandum, huic adijcimus ſanctioni, vt in omnibus Ciuitatibus, cæteriſq; locis inſignibus, vbi primùm de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, à clero, & populo, ſolemnibus pro eo exequijs, celebratis, ſingulis diebus (donec de ipſius Eccleſiæ prouiſione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum deuotis orationibus inſiſtatur, vt ipſe, qui concordiam facit in ſublimibus ſuis, ſic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quòd prouiſio celer, concors, & vtilis (prout animarum ſalus exigit, & totius orbis requirit vtilitas) ex ipſorum vnanimitate ſequatur. Et ne tam ſalubre præſentis ſanctionis edictum, ignorantiæ negligi prætextu contingat, diſtrictè præcipimus, vt Patriarchæ, Archiepi-

ſcopi, Epiſcopi, & alij Eccleſiarum Prælati, cæteriq; quibus conceſſum eſt proponere verbum Dei, clerum, & populum, propter hoc ſpecialiter frequentiùs congregandos, in ſuis ſermonibus ad ſupplicum præcum ſuffragia pro celeri, & fælici exitu tanti negotij frequentanda ſolerter hortentur, & ipſis eadem auctoritate, non ſolùm orationum frequentiam, ſed obſeruantiam (prout circumſtantiæ penſandæ ſuaſerint) ieiuniorum indicant.

CLEMENS V.
in Concilio Viennenſi.

SVMMARIVM.

Cætus Cardinalium ſede vacante iuriſdictionem Papalem non exercet, niſi in quantum permittit Concilium Lugdunenſe, nec illud, vel eius partem alterare poteſt.

Edita anno ſalut. 1310. refertur īter Clemētinas, ne Romani, de elect.

NE Romani electioni Pontificis, indeterminata opinionum diuerſitas, aliquod poſſit obſtaculum, vel dilationem afferre. Nos inter cætera præcipuè attendentes, quòd lex ſuperioris per inferiorem tolli non poteſt, opinionem aſtruere (ſicut accepimus) ſatagentem, quòd conſtitutio fel. recor. GREGORII Papæ X. prædeceſſoris noſtri, circa electionem præfatam edita in Conc. Lugdunen. per cætum Card. Romanæ Eccleſiæ (ipſa va-

vacantę) modificari poſsit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, ſiue addi, vel diſpenſari quomodolibet circa ipſam, ſeu aliquam eius partem, aut eidem etiam renunciari per eum tanquam veritati non conſonam; de fratr. noſtrorum conſilio reprobamus, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid poteſtatis, aut iuriſdictionis ad Romanum, dum viuit Pontificem pertinentis (niſi quatenus in conſtitutione prædicta permittitur) cætus ipſe duxerit (eadem vacante Eccleſia) exercendum.

Officium Camerarij, vel pœnitentiariorum Papæ durat eo mortuo, quòd ſi deficiant, poterit cætus Cardinalium pro tempore vacationis alios ſubrogare.

§. Eo tamen prouiſo, quòd ſi eiuſdem Eccleſiæ camerarium, aut maiorem, vel aliquos alios ex pœnitentiarijs (quorum officium per obitum eiuſdem Pontificis nolumus expirare) per mortem, vel aliàs deficere quouis modo contingat, valeat idem cætus ad tempus vacationis huiuſmodi pro numero deficientium, vel ampliori etiã, quantùm ad pœnitentiarios (ſi hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios ſubrogare.

Determinans diocæſim intelligi id, quod in Concilio dicitur de territorio, & diſtrictu, ſtatuit moriente Papa extra curiam, ipſius electionem fieri debere, in loco vbi erat cauſarum, & literarum audientia, licèt ſuſpenſa, niſi priùs ordinatum eſſet de curia transferenda.

§. Sanè, cùm iuxta conſtitutionem prædictam, Papa extra

extra Ciuitatem, in qua cum ſua erat curia moriente, in Ciuitate, in cuius diſtrictu, ſeu territorio moritur, ſit regulariter ſucceſſoris electio celebranda, diſtrictus, ſeu territorij nomine, Diocæſim hoc caſu intelligendam fore cenſemus. Eo autem adiecto, quòd ſi in certo loco cauſarum, & literarum Apoſtolicarum audientia remanente, Papam alibi mori contingat, non ibi, ſed vbi prædicta fuerit audientia, memorata electio celebretur, etiam ſi eadem audientia tẽpore mortis huius vacare noſcatur, niſi fortè ante mortem eandem, ordinatum eſſet per Papam de curia transferenda, quo caſu ſeruetur prouiſio conſtitutionis prædictæ.

Prouidet caſui, quo contingeret Cardinales omnes exire conclaue.

§. Porrò ſi Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes ſimul, vel ſucceſſiuè (quod abſit) exire contingeret conclaue deputatum eiſdem: ij (ad quos pertinet executio conſtitutionis prædictæ) illos ex ipſis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excuſationẽ non dabit, idem conclaue (quàm citò poterunt) reintrare compellant. Pænas in dicta conſtitutione contentas (niſi hoc fecerint) incurſuri. Cardinales autem huiuſmodi cõclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & aliàs conſtitutionem præfatam obſeruent, ſecundùm ſtatum, in quo erant in eodem conclaui, quando ipſum, vt præmittitur exiuerunt.

Statuit

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

§. Cæterùm, vt circa electionem prædictam, eò magis vitentur diſſenſiones, & ſchiſmata, quò minor eligentibus aderit diſſidendi facultas, decernimus, vt nullus Cardinalium cuiuſlibet excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti prætextu, à dicta valeat electione repelli: iuribus alijs circa electionem eandem hactenus editis, plenè in ſuo robore duraturis.

Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad curiam) adſtringit ad id, ſede vacante.

§. Verùm, quia tam ex prouiſis remedijs, quàm ex orationibus ad Deum ſuper huius negotio effundendis, quòd breuiter huiuſmodi celebretur electio, præſumendum eſt probabiliter, & ſperandum. Statuimus, vt electi, & alij (qui ex quacunq; cauſa ad ſedem Apoſtolicam venire, vel mittere ſunt adſtricti; ad ipſam cùm vacat, ac ſi non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

Digitized by Google

BVLLA CLEMENTIS PP. VI.

SVMMARIVM.

Refertur diſpoſitio decretalis GREGORII *X. in Concil. Lugdunen. de electione Romani Pontificis, circa locum, ſeruos Cardinalium, Conclaue, & cibos.*

Edita anno ſalut. 1351.

LICET in conſtitutione à fel. recor. GREGORIO Papa X. prædeceſſore noſtro, ſuper electione Romani Pontificis edita, in Concilio Lugdunenſi inter cætera caueatur expreſsè, quòd ſi eundem Pontificem in Ciuitate, in qua cum ſua curia reſidebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eo ſinguli, ſingulis tantummodo, niſi illi, quibus ex patenti neceſſitate duo permittuntur haberi, contenti ſeruientibus clericis, vel laicis, prout elegerint, vnum conclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quòd diebus certis non facta prouiſione de Paſtore decurſis, panis, vinum, & aqua tantùm eiſdem Cardinalibus donec ſubſequetur prouiſio, miniſtretur.

Cardi-

Digitized by Google

Cardinales in Conclaui poſſunt habere duos ſeruos clericos, vel laicos.

§. Quia tamen ſicut frequenti multorum aſſertione, & in Cardinalatu conſtitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in obſeruatione conſtitutionis ipſius grauati aliàs nimium extiterunt, multi quoq; ex ipſis duos in dicto conclaui habuerint ſeruientes, non abſq; ſcrupulo conſcientiæ, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti neceſſitate, duo permittuntur haberi, in dicta conſtitutione, vt præmittitur contentorum. Nos prouidere ſuper his cupientes, ex his, & certis alijs cauſis rationabilibus, quæ noſtrum ad id animum induxerunt, rigorem conſtitutionis ipſius, & etiam ad fratrum noſtrorum ſupplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate Apoſtolica ſtatuentes, quòd Cardinales poſtquam conclaue huiuſmodi, ſeu clauſuram pro dicta electione celebranda intrauerint, ſinguli duos ſeruientes tantùm clericos, vel laicos, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclaui in prandio, & in cœna vnum ferculum tantùm poſſunt habere cum alijs, quæ ad condimentum, vel ſaporem pertinent, & nullus Cardinalis poteſt veſci de alterius ferculo.

§. Ac etiam ſingulis, præter panem, vinum, & aquã in prandio, & in cœna, vnum dumtaxat ferculum, ſeu miſſum carnium vnius ſpeciei tantummodo, aut piſcium, ſeu ouorum, cum vno potagio de carnibus, vel piſcibus principaliter non confectis, & decentibus ſalſamentis

habere valeant, vltra carnes ſalitas, & herbas crudas, ac caſeum, fructus, ſiue electuaria. Ex quibus tamen nullum ſpecialiter ferculum conficiatur, niſi ad condimentum fieret, vel ſaporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo veſci poſſit.

Cardinales in Conclaui poſſunt habere velamina ſimplicium cortinarum, vt honeſtius poſsint quieſcere in ſuis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decentia honeſtatis, habere in clauſura huiuſmodi, cùm in lectis quieſcendi cauſa, vel dormiendi, eſſe voluerint, dumtaxat intermedia, ſeu velamina ſimplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur conſtitutionibus contrarijs.

§. Prædictis, & fel. mem. CLEMENTIS Papæ V. prædeceſſoris noſtri, & alijs conſtitutionibus Apoſtolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare nolumus, non obſtantibus quibuſcunque.

Nulli ergo, &c. Dat. Auinione octauo idus Decembris, Pontificatus noſtri Anno decimo.

BVLLA

Digitized by Google

BVLLA
IVLII PAPAE II.

SVMMARIVM.

Electio Papæ per ſimoniam eſt nulla, & ſic electus quamuis in concordia Cardinalium, & eorum nemine diſcrepante, eſt Apoſtaticus, & vt ſimoniacus, & Hæreſiarcha habetur, et eſt priuatus omnibus officijs, beneficijs cuiuſcunq; generis, atq; etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipſum à quocunq; Cardinali poteſt opponi de ſimoniaca labe, & ſicut de vera, & indubitata hæreſi.

CVM tam diuino, quàm humano iure, in ſpiritualibus præcipuè, deteſtabiliter ſit ſimoniæ labes prohibita, & longè magis in electione Romani Pontificis Vicarij IESV Chriſti D. N. abominabilis ſit, & vniuerſali Eccleſiæ pernicioſa: Nos, qui regimini eiuſdem vniuerſalis Eccleſiæ meritis imparibus annuente Domino præſidemus, cupientes, quantùm cum Deo poſſumus in præmiſſis pro tantæ rei neceſſitate, ac periculi magnitudine, vt tenemur, imposterum ſalubriter prouidere, de fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & vnanimi conſenſu, hac

Edita Ann. ſalut. 1405.

noſtra perpetuò valitura conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de poteſtatis noſtræ plenitudine, ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quòd ſi, quod Deus pro ſua clementia, & ineffabili bonitate auertat, contigerit, poſtquam nos, vel ſucceſſores noſtros ſucceſſiuè, ipſe Deus ab huiuſmodi vniuerſalis Eccleſiæ regimine abſoluerit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, ſeu impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, ſeu aliquibus de cætu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per ſimoniacam hæreſim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiuſq; generis, caſtra, officia, vel beneficia, ſeu promiſſiones, & obligationes, commiſſam, per ſe vel alium, ſeu alios quomodocunq; & qualitercunq; etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium vnanimi concordia, quomodolibet etiam per viam aſſumptionis, vnanimiter nemine diſcrepante, etiam ſine ſcrutinio facta, celebrari, vel fieri, non ſolùm huiuſmodi electio, vel aſſumptio, eo ipſo nulla exiſtat, & nullam eidem ſic electo, vel aſſumpto, adminiſtrandi in ſpiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, ſed etiam contra dictum ſic electum, vel aſſumptum, de ſimoniaca labe, à quocunq; Cardinali, qui eidem electioni interfuerit, opponi, & excipi poſſit, ſicut de vera, & indubitata hæreſi, ita quòd à nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimò ipſe ſic electus, à priori ſuo Cardinalatus, & alio quocunq; honore, Eccleſijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monaſterijs, dignitatibus, & alijs quibuſcunq; beneficijs, & penſionibus, quæ tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut aliàs quomodocunq; eo ipſo, abſq; alia declaratione, priuatus exiſtat, & idem electus non

Apo-

Apoſtolicus, ſed Apoſtaticus, & tanquam ſimoniacus, & Hæreſiarcha, & ad prædicta omnia, & ſingula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio Papæ per ſimoniam, non conualidatur per inthronizationem, temporis curſum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec huiuſmodi ſimoniaca electio per ſubſequentem ipſius inthronizationem, ſeu temporis curſum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, ſeu obediētiam, vllo vnquam tempore conualeſcat.

Licet omnibus Cardinalibus, clero, populo Romano, & omnibus officialibus ab obedientia Papæ electi per ſimoniam impunè diſcedere.

§. Liceatq; omnibus, & ſingulis Cardinalibus etiam illis, qui huic ſimoniacæ electioni, ſeu aſſumptioni conſenſerint, etiam poſt inthronizationem, & adorationem, ſeu obedientiam, ac etiam vniuerſo clero, & populo Romano, necnon ſubditis, & S. Angeli de Vrbe, ac quarumuis aliarum Romanæ Eccleſiæ arcium Præfectis, Caſtellanis, Capitaneis, & alijs officialibus quocunq; homagio, ſeu iuramento, vel cautione præſtitis, non obſtantibus, à talis electi, etiam inthronizati, obedientia, & deuotione, impunè, & quandocumq; diſcedere (ipſis fidei Romanæ Eccleſiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis, nihilominus aſtrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publicanum, & hæreſiarcham euitare.

Cardi-

Cardinales poſſunt contra electum Papam per ſimoniam implorare auxilium Brachij ſecularis ſi ſe ingeſſerit in adminiſtratione, nec ob id ſchiſmatici fiunt.

§. Ad cuius quoq; confuſionem, poſsint Cardinales qui præfatæ electioni ſe opponere voluerint, ſi præſumpſerit ſe regimini vniuerſalis Eccleſiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxilium brachij ſecularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedientia diſcedentes, tanquam tunicæ Domini ſciſſores, aliquarum propter dictum diſceſſum pœnarum, ſeu cenſurarum vltioni ſubiaceant.

Imponitur pœna priuationis beneficiorum, & dignitatũ quorumcunq; etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus Papam per ſimoniam.

§. Cardinales verò, qui eum ſic ſimoniacè elegerint, à ſuis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuſcunq; Patriarchalibus, Archiepiſcopalibus, Epiſcopalibus, & alijs Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, ſeu ad quæ ius tunc habebant, abſq; alia declaratione, priuati exiſtant, niſi ab illo penitùs, & cum effectu diſceſſerint, & reliquis Cardinalibus qui huiuſmodi ſimoniæ non conſenſerint, infra terminum octo dierum, poſtquam fuerint ab eis requiſiti, perſonaliter ſi fieri poterit, aliàs per edictum publicum, ſe abſq; fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc ſi præfatis alijs Cardinalibus ſe vniuerint, & coniunxerint, in priſtinum

num ſtatum, & ad priſtinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Eccleſias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac reſtituti, & repoſiti, ab huiuſmodi ſimoniæ labe, & cenſuris, ac pœnis eccleſiaſticis quibuſcunq; abſoluti eo ipſo exiſtant.

Imponuntur pœnæ contra mediatores electionis Papæ per ſimoniam.

§. Meditatores verò, proxenetæ, trapezitæ, tam clerici, quàm laici, cuiuſcunq; dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiã Patriarchali, Archiepiſcopali, ſiue Epiſcopali, vel alia ſeculari, mundana, ſiue eccleſiaſtica dignitate præditi, etiam quorumcunq; Regum, & Principum oratores, vel Nuncij, huius ſimoniacæ electionis participes, ſint omnibus ſuis Eccleſijs, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuſcunq; honoribus, & bonis, eo ipſo priuati, & ad ſimilia inhabiles, ac etiam actiuè, & paſsiuè inteſtabiles; & eorum bona ipſo facto, ad inſtar reorum criminum læſæ Maieſtatis, fiſco Apoſtolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, ſi prædicti delinquentes eccleſiaſtici fuerint, vel aliàs Romanæ Eccleſiæ ſubditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non ſubditorum ſecularium, in partibus exiſtentia, fiſcò ſecularis Principis in cuius territorio bona ſita fuerint, ipſo facto ſimiliter applicentur. Ita tamen quòd ſi infra tres menſes, à die quo notum fuerit, illos ſimoniam commiſiſſe, vel participaſſe, Principes dicta bona fiſco ſuo actualiter non applicauerint, ex tunc illa, Fiſco Eccleſiæ Romanæ applicata cenſeantur, & ſint, eo ipſo, abſq; aliqua ſimiliter declaratione.

Annullantur omnes obligationes ſimoniacæ, interuenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promiſſiones quoq; & obligationes, ſiue ſponſiones propterea quandocunq; etiam ante tempus dictæ electionis, etiam extra perſonas Cardinalium per quoſcunq; alios quomodocunq; factæ, cum quauis inexcogitabili ſolemnitate,& forma, etiam iuratæ, conditionales,ſiue euentuales, & in forma excommiſſarum ex quacunq; cauſa, etiam depoſiti, mutui, cambij,confeſſionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cuiuſcunq; contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, factæ; ſint nullæ, & inualidæ, & ad eligendum inefficaces, nulluſq; illarum vigore cogi, vel conſtringi poſſit, in iudicio, vel extra, liceatq; omnibus ab illis impune abſq; aliquo metu, ſiue periurij nota, recedere.

Cardinales non complices, in electione Papæ ſimoniaca, alium poſſunt eligere, & concilium conuocare.

§. Et inſuper liceat Cardinalibus,qui electioni prædictæ ſimoniacæ interfuerint, & à præfato ſic electo diſceſſerint, adhibitis ſecum alijs Cardinalibus, qui huiuſmodi ſimoniacæ electioni conſenſerunt, & poſtea eiſdem Cardinalibus in dicta ſimonia non complicibus ſe vniuerint, ſi ſe cum eiſdem vnire voluerint, alioquin ſine eis ad alterius nihilominus Pontificis electionem, non expectata alia ſententia declarationis ſimoniacæ electionis huiuſmodi, eadem tamen præſente noſtra conſtitutione ſemper in ſuo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, deuenire,

uenire, & concilium etiam generale inducere, & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur conſtitutionibus contrarijs.

§. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & præcipuè fel. recor. Alexandri Papæ III. quæ incipit, licet de vitanda diſcordia, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, etiam in concilijs generalibus editis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque.

Excommunicantur Card. ſi contrafecerint huic conſtitutioni, additur decretum irritans, & alia ſolita clauſula, & conſtitutio iubetur publicari.

§. Inhibentes poſtremò omnibus, & ſingulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum ſacro Collegio, ne Apoſtolica ſede vacante, prædictis contrauenire, vel contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum ſtatuere, diſponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, ſeu attentare præſumant, quocunq; exquiſito colore, vel cauſa, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pæna, quam ipſo facto incurrant, & à qua non niſi per Romanum Pontificem canonicè electum abſolui poſſint, niſi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, vel aliquo præmiſſorum à quoquam ſcienter, vel ignoranter, etiam per nos, contigerit attentari.

Vt autem præſentis conſtitutionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, ac inhibitionis noſtræ huiuſmodi tenor ad

omnium notitiam deducatur, volumus præſentes litteras noſtras in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ, ac acie campi floræ affigi, nec aliam earundem litterarum publicationis ſolemnitatem requiri, aut expectari debere, ſed huiuſmodi affixionem pro ſolemni publicatione, & perpetuo robore ſufficere.

Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam noſtrorum cõſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingẽteſimo quinto. 19. Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno primo.

Digitized by Google

BVLLA
PAVLI PAPAE IV.

SVMMARIVM.

Deteſtatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus diuini, & humani iuris.

CVm ſecundum Apoſtolum nemo debeat ſibi honorem aſſumere, ſed qui tanquam Aaron vocatur à Deo, facilè ab omnibus iudicari poteſt, quàm grauiter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quàm ſuperiores dignitates Eccleſiaſticas, & ipſam deniq; Beati Petri ſedem, ac Apoſtolicæ dignitatis culmen, & apicem, à Deo Optimo Maximo à quo omnia bona procedunt, nulla prorſus humana ope, nec cuiuſuis auxilio, conſilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, ſed illas tanquam venales, aut aliàs in diſpoſitione mortalium conſtitutas, diuerſis modis, & medijs ambire, & aſſequi, ſeu potiùs vſurpare præſumunt. Nam vt Romanæ, & cuiuslibet alterius, tàm ante, quàm poſt Domini Dei, & Redemptoris Noſtri IESV Chriſti in terris aduentum, benè inſtitutæ reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos, ſanctiſſimè promulgatas, & inuiolabiliter obſeruatas leges, ad præſens omittamus, non ne huiuſmodi deteſtabile ambitus ſcelus,

Edita Anno ſal. 1558.

Alludit ad conſtitutionē editam in Concil. Rom. ſub Symmacho Papa, de qua ſupra.

etiam iure diuino grauiſſimè punitur, cum Abſalon, qui regnum genitoris ſui adhuc viuentis ambiebat, ex mulo cui inſederat eleuatus, capillis capitis ſui quercui ſuſpenſus remanſit, & à Ioab tribus lanceis in corde trafixus fuit? Non ne illud ſacrorum Conciliorum à ſancta Dei Eccleſia receptorum, & approbatorum auctoritas, diuerſimodè deteſtatur, & punit, cum quemcunq; Presbyterum, aut Diaconum, ſeu Clericum, qui Papa incolumi, & eo inconſulto, ſubſcriptionem pro Romano Pontificatu accõmodare, aut pyctatia promittere, ſeu ſacramentum præbere tentauerit, aut aliquod ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præſumpſerit, loci ſui dignitate, & communione priuandum, anathematiſq; pœna plectendum cenſeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiuſmodi ſecretas inſidias, ſi quis harum actionum particeps, conſilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Eccleſiæ deferat, & rationabili probatione conuincat, eũ non ſolùm ab omni culpa purgatum remanere, verùm etiam remuneratione non indigna ſubleuari velit, & ſtatuat, & exinde non modò ſacrorum canonum, ſed etiam ſecularium legum interpretes peritiſſimi, & probatiſſimi, ambientes Papatum, aut ſuper eo, Papa viuente, & inconſulto, tractantes, ſeu conuenticulas facientes, crimen læſæ Maieſtatis in pr. cap. & ſimoniacæ hæreſeos incurrere decreuerint, non ſine clara, & aperta ratione, cùm omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicuius viuentis, eo non conſentiente, ab vtroq; iure prohibeatur, & reprobetur, præſertim cùm inde præſtetur votum captandæ mortis, quod ſacri canones, & venerandæ leges paſſim abhorrent, & deteſtantur. Accedit quòd cùm inter Pontificem, & Eccleſiam contrahatur ſpirituale

rituale

rituale coniugium, quod fortius eſt carnali, grauiſſimæ pœnæ ex vtriuſq; iuris cenſura imponuntur ijs, qui conſtante matrimonio, de alio coniuge tractare præſumunt. Quare cùm peccatis exigentibus, plures in dies B. Petri ſedem, nobis viuentibus, & inconſultis ambire, & conuenticulas ſuperinde facere dignoſcantur, & ad hoc ſuffragia S. R. E. Cardinalium obtinere, & quodammodo ſubharrare procurent, & ſatagant.

Confirmat, et innouat omnes Conſtitutiones, et Decreta Conciliorum contra ambientes Papatum emanata.

§. Nos cupientes huiuſmodi deteſtabile ambitus, & illi coniuncta ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis crimina, non ſolùm noſtris, ſed etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium temporibus, perpetuò abolere, & non ſolùm ex vſu, ſed etiam ex mentibus hominum, præſertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Saluatoris noſtri IESV Chriſti in terris Vicarius exiſtit, radicitùs euellere, & in præmiſſis pro tantæ rei neceſsitate, & periculi magnitudine, vt tenemur ſalubriter prouidere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de noſtræ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac priuationis, & quaſuis alias ſententias, cenſuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut ſacris Conc. ſeu Sanctorum Patrum noſtrorum decretis, ſtatutis, capitulis, canonibus, conſtitu-

ſtitutionibus, & ordinationibus contra ſic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas approbamus, & innouamus, ac perpetuò obſeruari, & in viridi obſeruantia ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere.

Ponuntur pœnæ grauiſsimæ contra tractantes de electione futuri Pontificis viuente Papa, et eo inconſulto.

§. Necnon quoſcunq; in præmiſſis, tam noſtro, quàm ſucceſſorum noſtrorum prædictorum tempore, publicè, vel occultè, aut aliàs quomodolibet delinquentes cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminẽtiæ exiſtant, & ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori Eccleſiaſtica dignitate, ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſiue excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet, ſententias, cenſuras, & pænas prædictas incurrere volumus, atq; decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, vt quos Dei timor à malo non reuocat, Eccleſiaſticæ ſaltem coerceat ſeueritas diſciplinæ, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, ordinamus, & decernimus, quòd ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuis robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus omnes, & ſinguli, tam clerici, quàm vtriuſq; ſexus laici, qui per ſe, vel alios nobis viuentibus, & inconſultis, vel ſcriptis, aut nuncijs, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu impoſterum Romano Pontifice viuente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiam ſi, vt præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis

dictis

dictis præditi exiſtant, ſint ipſo iure, & facto, abſq; alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione huiuſmodi, & maledictione huiuſmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſint, incurrerintq; & incurrant reſpectiuè crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & ſingularum Eccleſiarum, Cathedralium quoq; ac prioratuum, aliorumq; beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumuis fructuum, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miſtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunq; careantq; voce actiua, & paſſiua, ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiuè perpetuò inhabiles, & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaq; infamia vbiq; gentium ſint notati, & notentur reſpectiuè, nec infamia huiuſmodi ab eis aboleri, neq; ipſi vllo vnquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiuſmodi, niſi ex ſpeciali verbo, & mandato noſtro, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, no-

F ſtra,

ſtra, ſeu illius manu propria ſubſcripto, ac ſpecifica, & indiuidua, reatus, & culpæ ſuæ qualitate expreſſa, reſtitui poſſint.

Eaſdem pœnas grauiſsimas extendit ad complices huius delicti, niſi reuelauerint huiuſmodi delictum.

§. Quodq; ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas reſpectiuè incurrerint, & incurrant ipſo iure, & facto, ac ſine alicuius ſententiæ prolatione, omnes, & ſinguli, etiam, vt præmittitur, qualificati, & dignitatibus huiuſmodi præditi, cuiuſuis ſexus, & ordinis exiſtant, qui per ſe, vel alium, ſeu alios à die noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, vſq; in hanc diem in præmiſſis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, conſilium, vel fauorem, ſeu operam, verbis, vel ſcriptis, aut re, vel facto, ſeu promiſſione, pollicitatione, ſuaſione, vel his omnibus inſimul, aut quouis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præſtiterunt, ſeu in futurum quouis etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum tempore præſtabunt, aut in præmiſſis mediatores, proxenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, ſeu trapezitæ fuerunt, vel in poſterum, vt præfertur erunt, ſeu aliàs ſe in præmiſſis quouis modo intromiſerunt, vel immiſcuerunt, ſeu in poſterum etiam tempore ſucceſſorum huiuſmodi habebunt, niſi ea nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel ſucceſſores prædictos commiſſum fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios cùm primum cõmodè potuerunt, reuelauerunt, etiam ſi in præmiſſis aliquod aliud auxilium, conſilium, vel fauorem, aut opem non præſtiterint.

Venia

Venia conceditur, & præmium reuelantibus hoc crimen.

§. Nos enim ijs, qui præmiſſa reuelauerint, etiam ſi complices fuerint, non ſolùm veniam, ſed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam ſucceſſores noſtros præfatos facturos eſſe confidimus, ad hoc, vt eorum iudicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

Impugnantes hanc conſtitutionem, vt illicitam, iniuſtam, aut iniquam, varijs puniuntur pœnis.

§. Et ſi quis, vllo vnquam etiam dictorum ſucceſſorum noſtrorum tempore, præſentes literas, & in eis contenta quæcunq; iniuſta, illicita, vel iniqua exiſtere, aut in toto, vel in parte non valere, ſeu aliquo tempore non valitura eſſe, vel à nobis ſic fieri non potuiſſe, aut non debuiſſe, auſu temerario aſſerere præſumpſerit, cuiuſcunq; dignitatis exiſtat, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipſo iure, & facto anathematis mucrone percuſſus ſit, & contra eum tanquam verè ſchiſmaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, eiuſq; memoria damnari poſſit.

Derogatur contrarijs conſtitutionibus, publicatio committitur cum ſolitis clauſulis.

§. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon cuiuſuis conclauis capitulis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel qua-

Digitized by Google

uis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, quibuſuis perſonis ſub præſentibus comprætenſis, per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem Apoſtolicam etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ſimili poteſtatis plenitudine, aut conſiſtorialiter, ſeu aliàs quomodolibet conceſsis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quauis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus) cæteriſq; contrarijs quibuſcunque.

Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie campi Floræ, per aliquos ex curſoribus noſtris publicari, earumq; copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem, & dimiſſionem copiæ affixæ huiuſmodi ſufficere, & omnes, quos eædem literæ tangunt arctare, perinde, ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & notificatæ fuiſſent.

Nulli

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, declarationis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incar. Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno quarto.

Digitized by Google

BVLLA
PII PAPAE IIII.
SVMMARIVM.

Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat Romani Pontificis electio.

Edita anno ſalut. 1562.

IN eligendis Eccleſiarum Prælatis, quibus & humana & diuina miniſteria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, teſtantur Patrum noſtrorum ſacratiſſimæ conſtitutiones, quas illi magna ſeueritate de Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quòd à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, eccleſiaſtica diſciplina, denique animarum eis commiſſarum ſalus proficiſceretur, à malis verò contrà, non niſi mala, nempe auaritia, negligentia, faſtus, & animarum periculum poſſit expectari. Quòd ſi in quibuslibet Eccleſiarum Paſtoribus tantoperè prouidendum eſt, nè quis aſſumatur indignus, maiorem certè, & perſpicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Paſtoribus eſt præfuturus, & totius dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Recen-

Digitized by Google

Recenſentur Pontifices, qui conſtitutiones ediderunt de Romani Pontificis electione.

§. Hac ſancta meditatione permoti Prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. ALEXANDER III. GREGORIVS X. CLEMENS V. CLEMENS VI. & IVLIVS II. nonnullas conſtitutiones ſanxerunt ad prouidendum, vt ſummorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deteriùs prolabuntur, niſi ſit qui eas aſſiduè retineat, & conſeruet: Verendumq; ſit, ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longiùs ſerpant, & progrediantur.

Cardinales abſentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequiæ Pontificis mortui, quarum expenſæ taxantur.

§. Nos quantùm cum Deo poſſumus, futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, tùm innouando, tum declarando, & pro rerum, & temporum neceſſitate ſupplendo, de fratrum noſtrorum vnanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, vt cùm Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes, decem tantummodo diebus iuxta dicti GREGORII Prædeceſſoris Conſtitutionem in Concilio Lugduneñ editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas nouem continuorum dierum exequias, omninò peragant, nec vllo prætextu vlteriùs differant. Et ne quid impedi-

pedimento eſſe poſsit, quò minus exequiæ ipſæ nono die abſoluantur, ſi quando per obſeruantiam alicuius magni, & præcipui feſti, Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere; dies illi ſic intermiſſi in numerum nouem dierum nihilominus computari debeant, & impenſa quæ in eis pro exequijs facienda eſſet, inter pauperes Chriſti diſtribuatur. Ac vt ſuperfluis quoque ſumptibus, qui iam in immenſum excreuerunt, modus imponatur, funus ſimpliciùs quàm conſueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præſtari ſolita) decem millium ducatorum ſummam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarij, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumq; miniſtrorum, & officialium, ac alijs omnibus omninò computatis, impenſa non excedat. Summa antem decem millium huiuſmodi, vel ſi Collegio viſum fuerit etiàm minor, ac nullo modo maior, ꝑ tres Cardinales antiquiores vnũ videlicèt de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata diſtributionis aliàs fieri ſolitæ, inter prædictos omnes, & ſingulos diuidatur.

Lapſis decem diebus poſt Miſſam de Spiritu Sancto, Cardinales ingrediuntur conclaue, & ad negotium electionis procedunt, et ſingulis diebus fieri debet ſcrutinium, & licet etiam in primo ſcrutinio accedere.

§. Lapſis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingreſſus Conclauis nullatenus prorogetur, aut differatur: ſed ſequenti die, Miſſa de Spiritu ſancto celebrata, ſiue Cardinales abſentes venerint, ſiue non, qui fuerint præſentes ſtatim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes

dientes ipſi abſque mora aliqua, omiſſa omninò capitulorum confectione primis diebus fieri ſolitorum, in electionis negotio procedant, & ſingulis diebus ſcrutinium fiat, & in primo ſcrutinio etiam accedere liceat.

Nolentes ingredi Conclaue, pœnam Gregoriana conſtitutionis incurrunt:

§. Si qui verò fortè intrare noluerint, vel ingreſſi abſque manifeſta infirmitatis cauſa, iuramento medicorum, & à maiori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia approbata exiuerint, dictæ conſtitutionis GREGORII X. pœnam incurrant.

Cardinales præſentes, in conclaui, & extra, lapſis decem diebus, poſſunt eligere Pontificem.

§. Declarantes nihilominus, quòd poſtquàm Card. præſentes, alijs Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica cauſa, etiam cum licentia Summi Pontificis abſentibus, vlteriùs non expectatis, poſt tamen lapſum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, ſiue intra, ſiue extra Conclaue fecerint, electio ſic facta ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorij ipſorum Card. abſentium impedimenti prætextu, impugnari minimè valeat, cùm publica vtilitas ex matura electione proueniens, cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Poteſtas ſacri Collegij ſede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in ijs, quæ ad Pont. Max. dum viueret pertinebant, nullam omninò poteſtatem, aut iuriſdictionem habeat, neque gratiam, neque iuſtitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi: ſed ea omnia futuro Pontifici reſeruare teneatur. Neque de ſtatu tẽporali S. R. E. neque de pecunijs Cameræ Apoſtolicæ, aut Datarij, vel pro ſolutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quauis cauſa (caſibus infraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam diſponere, nec contra dictam GREGORII conſtitutionem pro ſeipſis aliquid percipere, nec æs alienum vltra neceſſarios ſumptus præſentibus comprehenſos contrahere debeat, neque Camerarius, Theſaurarius, Datarius, Depoſitarius, Caſtellanus arcis S. Angeli, aut alij officiales contra harum conſtitutionum tenorem Collegio obedire teneantur, ſiue debeant: quinimò ſi eis in talibus obtemperauerint, aut ipſi Cardinales, vel officiales ex eorum officijs contra præmiſſa aliquid attentare præſumpſerint, de ſuo proprio Cameræ Apoſt. plenariè ſatisfacere, & pecunias erogatas reſtituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium reſarcire cogantur. Quod autem expendi poſſit, erit præfata decem millium ducatorum ſumma: Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante conclauis ingreſſum, ac poſt ingreſſum, pro pauperum officialium palatij tantùm per Camerarium, & Priores ordinum deſcriben. victu, ac etiam pro eleemoſynis ſede vacante fieri conſuetis, itemq; pro defenſione terrarum Eccl. vel

partis

partis earum, necnon pro regalibus Pop. Rom. & illius Magiſtratibus, ac cuſtodia Vrbis, & Conclauis, illiusq; prouiſionibus opportunis neceſſarium erit. Quæ verò impenſa pro defenſione terrarum, & locorum Eccl. & ſecuritate, ac prouiſionibus conclauis facienda ſit, Cardinales præſentes per ſecreta ſuffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis ſententia obtineat id, quod obſeruandum erit; etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam vltra pontem, quàm citra, & alijs officialibus etiam pro Status Eccleſiaſtici regimine ſi opus fuerit eligendis. Si verò vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, & ſingulis Cardinalibus præſentibus iuxta ordinationem Gregorii X. aut ſaltem duabus illorum tertijs partibus per ſecreta ſuffragia videretur celeriter occurrendum: tunc collegium iuxta maioris partis ſententiam ſimiliter per ſecreta ſuffragia de remedio opportuno; ac prouidè de neceſſaria impenſa prouidere poſſit, & debeat.

Tres Cardinales antiquiores, vnus ex quolibet ordine, & Camerarius, occurrentes neceſſitates proponunt in Congregationibus, & curam habent clauſuræ Conclauis.

§. Statuimus etiam quòd tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vnà cum Camerario poſt Pontificis obitum, reliquos Card. congregandi, & occurrentes neceſſitates, in congregationibus generalibus proponendi, & vt conclaue benè vndiq; claudatur, curandi ius habeant.

Poteſtas trium Cardinalium, de qua in præcedenti §. expirat tertio die, & tranſit ad ſequentes in ordine, ſingulis tribus diebus, manente ſemper poteſtate Camerarij.

§. Ipſorum autem officium tertia die poſt conclauis ingreſſum, omninò expiret, eorumq; loco, tres alij ſequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem poteſtate ſuccedant.

Ponitur poteſtas Camerarij, & eius officialium ſede vacante.

§. Camerarij quoque & maioris pœnitentiarij officia, quæ etiam ſede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non ſolùm ea quæ præſenti cōſtitutione prohibentur, & quæ Pōtifice viuente exercere non conſueuerunt, ſeu à quibus pro eiuſdem Pontificis reuerentia, aut aliàs quomodolibet abſtinebant, minimè vſurpent: ſed Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici, alijq; miniſtri, & officiales Cam. Apoſt. exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouiſionibus ratione ſedis vacantis iuxta præmiſſa neceſſario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum ſolidatione, extractionibus frumentorum, remiſſionibus delictorum, aſſecurationibus delinquentium, & quibuſcumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernen-

nentibus omninò abſtinere debeant.

Ponitur poteſtas pœnitentiarij, & eius officialium.

§. Pœnitentiarius verò, & eius officiales ea tantùm facere, & expedire valeant, quæ ad forum conſcientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquieſcat, itaque à quibuſcumque matrimonialibus, & alijs diſpenſationibus, ac abſolutionibus, & declarationibus, necnon quibuſuis alijs expeditionibus forum (quòd aiunt) fori, mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus, omninò abſtineant: Alioquin in quibus, tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alij prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita ſint, ac nemini ſuffragentur. Et nihilominus eorum exceſſus, & inobedientiæ rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Literis etiam noſtris ſuper reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ huiuſmodi editis in ſuo robore permanſuris.

Datarij offitium expirat morte Papæ.

§. Datarij verò miniſterium per eiuſdem Pontificis obitum omninò expiret, ita vt nòn ſolùm datas per eum antea notatas extendendi poteſtatem minimè habeat: ſed quaſcumque ſupplicationes gratiarum, & iuſtitiæ penes eum, aut eius miniſtros adhuc exiſtentes, etiam ſi datæ fuerint Collegio Cardinalium, ſtatim ſub ſigillo clauſas præſentare teneatur futuro Pontifici reſeruandas. Quòd ſi contra præmiſſa quicquam, ac cuiuſuis etiam Card. inſtantiam attentare præſumpſerit, irritum & inane exiſtat;

& nihilominus falſi crimen incurrant, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Poteſtas Cardinalium, & Pralatorum ſignatura gratia, & iuſtitia, conquieſcit.

§. Prohibentes inſuper, ne Card. & Prælati ſignaturæ gratiarum, & iuſtitiæ præfecti, ſede vacante ſupplicationes, & cõmiſſiones aliquas, ét ſi ſupplicantes, paruas datas, vt moris eſt, antea obtinuerint, ſignare valeant: ſed officia eorum omninò ceſſare intelligantur. Quòd ſi aliter fecerint, pro exceſſibus huiuſmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cella conclauis ſorte diſtribuantur.

§. Mandamus quoq; quòd cellæ conclauis, Card. ſorte diſtribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut deſuper ædificare, vel illas dilatare: ſed quilibet, etiam Decanus, ſit ſua ſorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibitum.

§. Poſt conclauis verò ingreſſum, interdicimus, & expreſsè prohibemus ſub officiorum, & beneficiorum priuationis pœna, atq; etiam ſub alia arbitrio gubernatoris ad cuſtodiam conclauis deputari ſoliti infligenda, ne quis immediatè ſupra, aut infra conclaue, ſeu à lateribus habitare, vel morari poſſit. Quæ loca muris claudi, & à Præſidentibus cuſtodiæ conclauis, ac à dicto gubernato-

re

re ſæpius viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe gubernator ſub periurij pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareq; vt delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclauis clauſura à Card. deputatis viſitari debet.

§. Teneantur quoq; Card. pro tempore deputati cellas Card. & alia conclauis loca ſæpius viſitare, & diligenter perquirere, ne in ipſius conclauis muris, aut laquearibus, ſeu pauimentis vetita foramina fiãt. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & ſeueriſsimis pœnis, gubernatoris, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conſcij de præmiſſis eiſdem pœnis teneantur; niſi ſtatim, ſi intra conclaue fuerint, eiſdem Card. deputatis, ſi verò extra conclaue, Gubernatori, & Prælatis præpoſitis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati ſub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportunè prouidere debeant.

Numerus ſeruorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in conclaui duobus ſeruientibus Clericis, vel laicis contentus ſit, infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte collegij per ſecreta ſuffragia, tertius ad ſummum indulgeri poſſit.

Qui

Conclauiſta à Cardinalibus approbandi.

§. Qui ſeruientes familiares domeſtici, & continui commenſales ipſius Card. & ab anno ante fuiſſe, & tunc eſſe debeant, & non mercatores, miniſtri Principum, domini temporales, & iuriſdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes, Card. etiam ſi expenſis eorum viuerent. Et de qualitatibus conclauiſtarum Card. deputati ante conclauis ingreſſum diligenter inquiſitionem habere, & eos approbare, ac poſt ingreſſum denuo diligenter prouidere debeant.

Sacriſta, Magiſtri Caremoniarum, & alij officiales Conclauis, determinantur.

§. Sacriſta quoque cum vno clerico coadiutore in officio ſacriſtiæ, duo quoque Magiſtri cæremoniarũ, conclaue ingrediantur, Miſſis celebrandis, & alijs quæ ad ipſos pertinent vacaturi. Adſit præterea vnus Religioſus, pro confeſſionibus audiendis à maiori parte Card. per ſecreta ſuffragia eligendus, vnus collegij ſecretarius tantùm, duo medici, vnus chirurgus, vnus aromatarius cum vno, aut duobus ſeruientibus, vnus faberlignarius, vnus cementarius, duo barbitonſores, cum vno aut duobus ſeruientibus. Item octo, aut decem ſeruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo conclaue, & ſimilibus neceſſarijs miniſtrandis, qui omnes à Collegio Card. non tamen ex familia alicuius Card. per fabas ſecretas eligantur, ita tamen vt is obtineat qui plura vota tulerit, & eis ſalaria de publico perſoluantur.

Digitized by Google

tur. Quòd ſi vltra præfatas perſonas, in conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli ſtatim debeat. Et ſi quis vſpiam ſe occultaſſe deprehendatur, ignominioſè expellatur, & infamia notetur, & officijs atque beneficijs priuetur: conſcij verò ſub eadem pœna illos collegio reuelare teneantur, præmium reportaturi ſi indicauerint.

Clauſo conclaui, prohibentur colloquia cum ijs, qui ſunt extra conclaue.

§. Clauſo conclaui nulli ad colloquium, etiam extra portam conclauis, etiam Principum oratores, niſi ex magna, & vrgenti cauſa à maiori parte collegij approbanda admittantur. Et ſi quis fortè (quòd abſit) clam ipſum conclaue, & aliundè quàm per oſtium ingrediatur, omni honore, gradu ac officio, & beneficio ipſo facto priuatus exiſtat, & tradatur curiæ ſæculari acerrimis pœnis puniendus.

Literæ, & ſigna clauſo conclaui ſimiliter prohibentur.

§. Literas verò, aut cuiuſuis generis ſcripta ad eos, qui in conclaui erunt, ſeu nuncium, vel notam, aut ſignum mittere, ſeu recipere, aut contra, è conclaui ad eos, qui foris erunt, nullo modo liceat: qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ ſententiæ ſubiaceant, abſoluendi facultate, præterquam in mortis articulo, ſoli Pont. Max. reſeruata, à quo nihilominus pro quali-

tate delicti, vltra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt.

Excommiſſæ ſuper electione Romani Pontificis damnantur.

§. Prohibentes etiam ſuper futura electione Pontificis ſponſiones, quas excommiſſas vocant, fieri; & ſi fortè contra præſentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omninò cenſeri, & contrafacientes, ac proxenetas, arbitrio gubernatoris, & futuri Pontificis, puniri debere decernimus.

Cardinales vnico ferculo moderato, & in propria cella veſcantur.

§. Cardinales autem, primo ipſo die, quo conclaue ingreſſi fuerint, tàm in prandio, quàm in cœna vno ſolo ferculo vnius ſpeciei tantùm, eoque moderato, & aliàs iuxta conſtitutionem præfati Clem. VI. qualificato contenti ſint, & eſſe debeant, nec quiſquam in alterius cella, vel de alterius ferculo veſcatur.

Prælati cuſtodes conclauis inſpicere debent epulas, ne literæ, notæ, vel ſigna vnà cum eis intus conclaue mittantur.

§. Prælati quoque ad cuſtodiam conclauis deputati ſub pœna periurij, & ſuſpenſionis à diuinis, maxima, & exquiſita diligentia vtantur in inſpiciẽdis, ac perſcrutandis epulis, & alijs rebus, ac perſonis conclaue intrantibus,

bus, & de eo exeuntibus, ne ſub earum rerum velamine literæ, aut notæ, vel ſigna aliqua tranſmittantur. Quòd ſi tale quid inuentum fuerit, familiares Card. aut alij delinquẽtes, pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlteriùs per Gubern. carceribus mancipentur, exinde niſi de mandato noui Pontificis minimè relaxandi: ſed eius arbitrio acriùs puniendi, omni facultate collegio Card. in fauorem quorumcunque, qui in præmiſſis vel eorum aliquo deliquerint omninò interdicta.

Conclauiſtæ diſcedentes, non ingrediantur vlteriùs.

§. Conclauiſtæ verò, & quicumque alij ſeruientes, cõclaue ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis à medicis medio iuramento probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti poſſint: ſed eorum loco, alij eodem prorſus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Card. non diaconus non habet votum in electione.

§. Statuimus etiam, & declaramus, quòd ſi fortè aliquis Card. ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Monitio ad Card. circa ea, quæ debent ſeruare in electione facienda.

§. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ D.N. IESV Chriſti enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub diuini interminatione iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem miniſterij, quod per eos tractatur in dandis ſuffragijs, ac alijs omnibus, & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum paſſionibus remotis, ac Principum ſæcularium interceſſionibus, cæteriſq; mundanis reſpectibus minimè attentis: ſed ſolùm Deum præ oculis habentes, ſeſe purè, liberè, ſyncerè, quietè, & pacificè gerere, & habere debeant, nec pro ipſius Pontificis electione conſpirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, ſigna, aut contraſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſuè aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus liberè ſuffragia præſtentur per ſe, vel alium directè, vel indirectè, quouis colore, vel ingenio audeant, vel præſumant. Quòd ſi ſecus fecerint, aut contra prohibita in præſenti conſtitutione, aliquid admiſerint, vltra diuinam vltionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti poſſit.

Executores Bullæ deputantur.

§. Quia verò parum eſſet iura condere, niſi forent, qui executioni ea demandarent; ſtatuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Princi-

pum

pum Oratores, Illuſtres viri, quos omnes à Collegio pro cuſtodia conclauis eligi contingêt (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) præmiſſa omnia plenè, & inuiolabiliter, ac ſine fraude, & dolo aliquo obſeruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipſo Collegio ante ingreſſum conclauis, & quoties opus fuerit, præſtare teneantur: quæ quidem niſi fecerint, vel ſi in eis dolum, & fraudem commiſerint, prædictas pœnas, & cæteras in dicta conſtitutione Gregorii X. contentas incurrant.

Cardinales non poſſunt mutare hanc conſtitutionem.

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos vltra, quàm præmittitur, Card. arctari, neque præſentes has noſtras conſtitutiones per Collegium Card. vllo modo alterari, corrigi, aut immutari poſſe: ſed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deindè poſt conclauis ingreſſum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurâtur conſtitutiones Ivlii II. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum: quorum conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmiſſa, per hanc noſtram conſtitutionem derogare non intendimus: ſed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab electione ob cenſuras.

§. Et ne diſſenſionis occaſio, aut ſchiſmatis oriatur, volumus cenſurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Card. à

Pontificis electione actiuè, vel paſſiuè excludi nullo modo poſſe, quas quidem excommunicationes, & cenſuras ad electionis effectum tantùm, illis aliàs in ſuo robore permãſuris ſuſpendimus, & ſuſpenſas eſſe volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & cenſuras ipſas, eum ſolum afficere, qui deliquerit, non autem alios conclaui durante cum eo conuerſantes.

Ponuntur clauſulæ executiuæ, & derogatoriæ.

§. Ac præſentes noſtras vbicumque electionem Summi Pontificis etiam ſi extra Vrbem fieri contigerit locum habere, & obſeruari debere.

§. Ac inſuper illas in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ per aliquos Curſores noſtros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & ſingulos Card. etiam abſentes, præſentes, & futuros, & alios quoſcumque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumq; earum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis cæterisq; contrarijs non obſtantibus quibuſcumque.

§. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum definitionis, ſtatutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit

rit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſecundo, ſeptimo Id. Octobris, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Oſtien.
✠ Ego F. Card. Piſa Epiſcopus Portuen. manu propria.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Tuſculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſcopus Præneſtinus ſſ.
✠
✠ Otho Truchſes de Vualdburg Epiſc. Card. Albanen.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aracæli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.

Ego

✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠
✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecanc.
✠ Ego G. Aſ. Card. Cam.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellottius Card. Vitellus.
✠ Ego Carolus Card. Borrhomæus.
✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Arag.
✠
✠
✠

Cæſ. Glorierius.

Franc. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſecundo, Indictione quinta, die verò 21. Menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto *Patris, & D. N. D.* PII *diuina prouidentia* Papæ *IIII. Anno Tertio, ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis ſupraſcriptis, vt eſt moris, inibi earundem copijs dimiſsis affixis per nos Andream de* Curia, *& Franc. Fayæ eiuſdem S. D. N. Papæ Curſ.*

Pro *Magiſtro Curſorum Franciſcus Rogerius Curſ.*

Digitized by Google

BVLLA

GREGORII PAPAE XV.

De electione Romani Pontificis.

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

SVMMARIVM.

Ponuntur cauſæ huius conſtitutionis.

AEterni Patris, Filius, Magiſter, & Legiſlator Christvs Dominus, cuius omnis actio, noſtra eſt inſtructio, licet portaret omnia verbo virtutis ſuæ, nec eſſet quicquam abſconditum ab oculis eius, tamen priuſquàm ad Apoſtolatus munus duodecim Apoſtolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquam feciſſe in ſcripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B. Petro ouium ſuarum curam committeret, tertiùm repetita interrogatione, trinam extare æterni amoris eius profeſſionem: Nos ſcilicet erudiens quanta diligentia, cau- *Edita anno ſalut. 1621.*

Digitized by Google

tione, & cura in omnium Paſtorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præſertim verò in Beati Petri ſucceſſoris, qui Orbis eſt lumen, Doctor gentium, & Paſtor Paſtorum. Quapropter ſatis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium, cautiùs, & meliùs tranſigendum conducunt, omitti debere: ſalus enim non vnius membri, ſed totius corporis agitur, cùm de capite conſulitur. Igitur & ſi diuerſis fel rec. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & Sanctorum Patrum decretis ſalubriter prouiſum eſt, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro & ſanguis, aut humana ſapientia, quæ ſtultitia eſt apud Deum dominetur, ſed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat ſcientiam, experientia compertum eſt ſalubriori remedio locum non deeſſe. Nos igitur quos poſuit Dominus, licet nullis ſuffragantibus meritis, regere Eccleſiam ſuam, ne in extremo die prætermiſſi officij, in re tanti momenti à nobis ratio à diſtricto Iudice exigatur, quod multorum etiam votis, & poſtulationibus multùm expetitum eſt, Sancti Spiritus adſpirante gratia, faciendum decreuimus.

Ponuntur tres formæ electionis Romani Pontificis, ſcilicet, per ſcrutinium, per compromiſſum, & per quaſi inſpirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem Fratrum conſilio pariter, & aſſenſu, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione, ſtatuimus,

tuimus, decernimus, & declaramus in poſterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non poſſe, quàm in cõclaui, & eo clauſo, ac poſt celebratum in eo prima die Sacroſanctum Miſſæ ſolitum Sacrificium, cui Cardinales intereſſe, & in eo communicare conſueuerunt, ac per ſecreta Schedularum ſuffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in conclaui præſentium: præterquàm ſi omnes, & ſinguli Cardinales ſimiliter in conclaui præſentes, nemine diſſentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi poteſtatem, vt vice omnium Eccleſiæ Catholicæ prouiderent de Paſtore: aut niſi communiter ab omnibus, & ſingulis Cardinalibus, qui itidem in conclaui præſentes erunt, nemine pariter diſſentiente, quaſi per inſpirationem, nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut ſcripto, ſi voce fieri non potuerit, expreſſum, fuerit celebrata.

In electione per viam ſcrutinij, vel ſcrutinij, & acceſſus, & per viam compromiſſi, nemo poteſt eligere ſeipſum.

§. Numerum autem ſuffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præſentium, vt electio per viam Scrutinij, ſiue Scrutinij & acceſſus valida ſit, decernimus, & declaramus ita eſſe cenſendum, vt in duabus tertijs partibus, ſuffragium electi non numeretur, nec quiſquam ſiue Scrutinij, ſiue Scrutinij & acceſſus, ſiue compromiſſi via procedatur, ſe ipſum eligere, ſeu ſuffragium ſibi dare vllatenus poſſit: Electi tamen perſona, ſi

Digitized by Google

in conclaui ſit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, neceſſaria eſt publicatio ſuffragiorum.

§. Rurſus nemo per viam Scrutinij, ſeu Scrutinij & acceſſus, habeatur pro electo, niſi publicatis omnibus ſuffragijs, & electi, ſi numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuiſſe compertum ſit, etiam ſchedulis apertis.

De pluribus electis in ſuffragiorum paritate, vel imparitate.

§. Ac ſi contingat plures in ſchedulis nominatos, duas tertias partes ſuffragiorum tuliſſe, in ſuffragiorum paritate neuter ſit electus, in imparitate verò, qui numero ſuffragiorum ſuperior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno ſuffragio excedat, electus cenſeatur.

Iuramentum præſtandum per Cardinales in ſuffragio ferendo.

§. Inſuper in vnoquoq; ſcrutinio antequam ſchedula in calicem mittatur, à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat, his verbis. TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN

ACCES-

ACCESSV PRAESTABO. Et hoc iuramentum à nullo omittatur.

De qualitate, inſcriptione, & ſignis ſchedularum pro ſuffragijs.

§. Suffragiorum autem Schedulæ huiuſmodi tam Scrutinij, quàm acceſſus, vbi fieri potuerit, impreſſæ omninò eſſe debeant, vbi non potuerit, vnius tantùm manu ſcriptæ ſint; ita videlicet, vt tam impreſſæ, quàm ita ſcriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis huiuſmodi exprimi ſolent, contineant, præter ſola nomina, ſeu denominationes eligentis, & electi, & infraſcripta ſigna, quæ omnia manu eiuſdem eligentis ſcribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulæ, electi verò in ſequenti; & rurſus electi, quantùm fieri poterit charactere alterato, ita vt cognoſci non poſſit: eaq; Schedulæ pars, in qua erit eligentis nomen claudatur, ac ſigillo ad hoc parato, ac ſecretè habito, non autem eo, quo quiſq; vti ſolet, obſignetur. Vt autem videri poſſit, ne qui alicui acceſſit, eidem in Scrutinio ſuffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs ſignis in vltima parte ſignentur, numero nempe aliquo, & breui dicto ſacræ Scripturæ, vel alio huiuſmodi; quæ ſigna in vtraq; Schedula tam Scrutinij, quàm acceſſus eadē ſint.

De complicatione, obſignatione, & aperitione.

§. Poſtea verò pars illa Schedulæ, vbi hæc ſigna erunt, etiā cōplicetur, & obſignetur ne à Scrutatoribus videri poſſit, niſi poſtquam fuerit per Scrutinium, & acceſſum, electio perfecta; quo caſu Schedulæ acceſſus à Scruta-

toribus ea in parte, vbi duo prædicta ſunt ſigna, aperiantur, ijſq; inſpectis, & earum ſigillis, aliæ Schedulæ cum ijſdem ſignis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc ſigna, & ſigillum, eadem ſint cognoſcatur, & inde duo ſuffragia ab eodem Cardinali, vni data non fuiſſe appareat.

Quando ſuffragium acceſſus, ſit nullum, & quando ſchedulæ aperiantur, in ea etiam parte vbi eſt nomen eligentis.

§. At ſi inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur ijſdem ſignis notata, quibus ſchedula acceſſus ſignata erit, aut ſi quis eidem acceſſerit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroq; caſu ſuffragium acceſſus nullum ſit. Subſcriptio autem, ſeu nomen eligentis reſignari non poſſit, niſi contingat, vt ſigillum, & alia duo prædicta ſigna ſint eadem cum ſignis, & ſigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen electi quomodo in ſchedulis ſcribendum, & vbi debeat inſcriptio ſchedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus ſcribatur, quomodo in folio impreſſo, vbi in conclaui notari ſuffragia ſolent. Præterea, vt ſecreto cautiùs conſulatur, Schedulæ ſuffragiorum conficiantur, vna ſeu pluribus in menſis, in media capella conſtitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumſeptis, vt quid ſcribatur ab alijs videri non poſſit. Si quis verò ad menſam accedere, impeditus valetudine non poterit, is ſuffragium

ſuum

ſuum in loco ſuo ſecretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat.

Quando ſit locus acceſſui, & quando, et quomodo fieri debeat.

§. Et vt acceſſus ſecretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, ſi electio per conſenſum duarum partium, in eo non fuerit celebrata, ſtatim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro acceſſu formatam, prædictis in menſis conficere, ſicut in Scrutinio teneantur. Porrò vſus Schedularum pro acceſſu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomen ſcribet, qui verò noluerit, ne cognoſci poſſit eum nulli accedere, in loco nominis ſcribat, NEMINI.

Tam in Scrutinio, quàm in acceſſu, plures nominare non licet, & de acceſſu, cui fieri poſſit.

§. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quàm acceſſus, plures nominare liceat, alioquin ſuffragium in quo plures fuerint nominati, nullum ſit; accedere tamen vni ex nominatis à ſe in dicta Schedula, vel alij, duommodo aliquod aliud ſuffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in conclaui præſentium numeretur.

Semel licet accedere in vno Scrutinio, & per acceſſum, non receditur à nominato in Scrutinio.

§. Neq; in quolibet Scrutinio, niſi ſemel accedere liceat,

ceat,

ceat; neq; per acceſſum, ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio Schedularum quomodo fiat, & quid iuris ſi numero Cardinalium Schedulæ non reſpondeant.

§. Inſuper antequam Schedulæ, ſiue Scrutinij, ſiue acceſſus, à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentiſſimè palàm numerentur: & ſi plures repertæ fuerint, quàm ſint Cardinales, in conclaui præſentes, omnes comburantur, & iterum ad ſuffragia ſtatim deueniatur.

Pæna cōtra non ſeruātes ſupradicta in hac conſtitutione.

§. Si quis autem aliquid ex ſupra expreſſis non ſeruauerit, aut quomodocunq; directè, vel indirectè in aliquo contrauenerit, ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrat.

De infirmis Card. quomodo ſuffragia ferant in Scrutinio, & acceſſu.

§. Præterea ſtatuimus, & ordinamus, quòd ſi aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, ſorte ante Scrutinium, vt infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimum Diaconorum extracti, cum capſula perforata, ſed inani, & palàm à Scrutatoribus clauſa, cuius clauis ſuper altare remaneat, & Schedulam impreſſam illi deferre, ipſeq; illam, ſicut alij Cardinales, præuio iuramento ſupraſcripto, ſecretè conficere teneatur, deinde in capſulam conijciat,

eaq;

eaq; per eoſdem Cardinales relata, & aperta, in calicem Schedula mittatur. Publicato deinde Scrutinio, ſi acceſſus agendus erit, vt etiam infirmi accedere poſſint, vnum ex folijs, in quibus nomina Cardinalium, & ſuffragiorum numerus notantur, à tribus Cardinalibus prædictis ſumatur, & palàm recognito numero ſuffragiorum, quæ quiſq; in Scrutinio tulerit, ad infirmũ vnà cum alia impreſſa Schedula, pro acceſſu parata, & cum eadem capſula ab ijs deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaq; & ſingula ſeruentur, quæ de Scrutinij Schedula ſupra ordinata ſunt, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna. At ſi quis ſcribere valetudine impediatur, per alium, præuio iuramento ab eo qui ſcribet præſtando, de ſeruando ſecreto, quod ſub eadem excommunicationis pœna ſeruari mandamus, ſcribere liberè poſſit.

Scrutatores, & deputati pro votis infirmorum ſuſcipiendis, ac recognitores, quomodo extrahantur, & quam pænam incurrant, ſi aliquid ſecreti reuelent, et de officio recognitorum, et combuſtione ſchedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, ſicut & tres alij Cardinales, qui ad infirmorum ſuffragia deferenda proficiſcentur, ex omnibus Cardinalibus præſentibus in conclaui, nulla ordinis ſeruata diſtinctione, ſorte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconorum extrahantur, & qui ſemel extracti fuerint, in vas iterũ conijciantur; alioquin ſi quis contrafecerit, ſicut ſi Scrutatores, vel recognitores aliquid ſecreti in exercendo ſuo officio

cognouerint, & illud reuelauerint, eandem latæ ſententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & acceſſu, ſiue electio ſequuta ſit, ſiue non ſit, tres alij Cardinales, ſorte pariter, vt ſupra, extrahendi, Schedulas omnes recognoſcere debeant, ſigillo tamen, & duobus alijs ſignis, ſi aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & ſingulæ ſchedulæ, ſiue ſequuta, ſiue non ſequuta electione, poſtmodum ſtatim palàm comburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat ſcrutinium, vel compromiſſum, & de pœna non obſeruantium ſtatuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, ſtatuimus, & ordinamus, vt ſub ſimili excommunicationis pœna, eo ipſo incurrenda, Scrutinium bis ſingulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, manè ſcilicet poſt ſolitam miſſam, & prima quidem die tantùm poſt Cardinalium ſacram peractam communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, poſt Hymnum Veni creator Spiritus, & orationem de Spiritu Sancto: idemq; ſi compromiſſi via eligatur, obſeruari debeat: atq; ad Scrutinium cùm tertiùm pulſata per loca ſolita conclauis campanula de more fuerit, omnes, & ſinguli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna.

Pactiones, promiſsiones, ſigna, & alia huiuſmodi prohibentur Cardinalibus ſub pœnis, de quibus hìc.

§. Cardinales præterea omninò abſtineant ab omnibus pactionibus, cōuentionibus, promiſſionibus, intēdimentis, cōdictis, fœderibus, alijſq; quibuſcunq; obligationibus, minis, ſignis, contraſignis ſuffragiorum, ſeu Schedularum, aut alijs tam verbo, quàm ſcripto, aut quomodocunq; dandis, aut petendis, tam reſpectu incluſionis, quàm excluſionis, tam vnius perſonæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiuſmodi, ſeu de ſuffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & ſingula, ſi de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neq; ad eorum obſeruantiam quemquam teneri, aut ex tranſgreſſione notam incurrere fidei non ſeruatæ decernimus, & declaramus; & contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innodamus: tractatus tamen pro electione habendos, vetare non intelligimus.

Quæ nullam reddant electionem Romani Pontificis, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam huius conſtitutionis.

§. Quòd ſi electio huiuſmodi alibi celebrata fuerit, quàm in conclaui clauſo, vel aliter, quàm per ſecreta Schedularum ſuffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præſentium, in Scrutinio, ſeu Scrutinio, & acceſſu, electi ſuffragio non computato. vel per viam compromiſſi, ab omnibus Cardinalibus ſimiliter in conclaui præſentibus, nemine diſſentiente initi, & ita vt ne-

nemo ſeipſum elegerit. vel quaſi per inſpirationem nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præſentium in conclaui, communiter, nemine itidem diſſentiente, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut ſcripto, ſi voce non potuerit, expreſſum, nulla ſit, & inualida eo ipſo, abſq; vlla declaratione, & ita, electo nullum ius tribuat: quinimmò is non Apoſtolicus, ſed Apoſtaticus ſit, & habeatur, & tam ipſe, quàm eligentes, eiuſq; fautores, & complices, ſententiam excommunicationis, & anathema, aliaſq; cenſuras, & pœnas inuaſoribus Sedis Apoſtolicæ à Sacris Canonibus, & Conſtitutionibus Apoſtolicis impoſitas, pariter ipſo facto incurrant, à qua, ſicut ab alia quacunq;, in hac Conſtitutione impoſita, & irrogata, ſeu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipſi, quàm quilibet alius, ſiue S. R. E. Card. ſiue alia perſona cuiuſcunq; gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, à nullo, neq; etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuſcunq; facultatis vigore, præterquàm à Rom. Pont. niſi in mortis articulo abſolui poſſit, & tam ipſe, eiuſq; complices, & fautores, quàm alij quicunq; etiam S. R. E. Cardinales huius conſtitutionis in aliquo tranſgreſſores, alijs grauiſſimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis.

Præcipit obſeruari ſecretum in electione Romani Pontificis, & prohibet Cardinalibus mutationem, aut alterationem huius Conſtitutionis.

§. Poſtremò ſtatuimus, & diſtrictè præcipiendo mandamus, vt S. R. E. Cardinales, quæcunq; ſecretum vio-

violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omnino teneantur, cùm intentio, & mens noſtra ſit, electionis huiuſmodi tam ſanctum negocium, ſi fiat per Scrutinium, ſeu Scrutinium, & acceſſum, vt præfertur, ſecretiſſimè tranſigatur: ac proinde, ijſdem omnibus, & ſingulis S. R. E. Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod ſtatuere, diſponere, vel ordinare, ſeu in aliquo corrigere, alterare, mutare, ſeu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præſumant quouis prætextu, cauſa, vel exquiſito colore, ſub eadem excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda.

Deputantur huius Conſtitutionis executores.

§. Vt autem huiuſmodi noſtra Conſtitutio inuiolabiliùs obſeruetur, tres Cardinales, qui ſingulis diebus Congregationibus agendis præpoſiti ſunt, & cum ijs S. R. E. Camerarius, illam in omnibus, & per omnia obſeruari procurent, & faciant.

Cardinales cenſuris irretiti, non excluduntur ab electione Romani Pontificis.

§. Volumus etiam, & decernimus, cenſurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcunq; prætextu, vel cauſa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & paſſiua excludi nullo modo poſſe, quas quidem cenſuras, & excommunicationes ad effectum huiuſmodi electionis tantùm, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſuſpendimus: decernentes eaſdem excommunicationes, & cenſuras eos ſolùm afficere, qui deliquerint, non

autem alios Conclaui durante, qui cum jis conuerſati fuerint.

Monitio ad Card. circa ea, quæ aduertere debent in electione Romani Pontificis.

§. Cæterùm, & ſi opus non eſſe in Domino confidimus, tamen pro officij noſtri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obſecramus S. R. E. Cardinales, vt attentè conſiderent perſonæ quam ſuſtinent, officium, & dignitatem, quàm ſacrum præterea, & quanti momenti ſit opus, quod tractant, & nihil quod ſe non deceat, nihil à re alienum committant, ſed cogitent, quàm perniciosum futurum ſit vniuerſæ Eccleſiæ, Chriſti ſanguine acquiſitæ, ſi malè adminiſtretur; ac proindè exuant omnes mundanas curas, & induant ſolum Dominum Noſtrum IESVM Chriſtum: memores nihil prodeſſe homini ſi vniuerſum mundum lucretur, animæ verò ſuæ detrimentum patiatur. Deniq; animum aduertant ſe in Conclaui clauſos editiſſima in ſpecula conſtitutos eſſe, & factos ſpectaculum Deo, & hominibus, à Domino, cuius negocium gerunt, ſupplicij, vel gloriæ ſempiternæ retributionem citiſsimè laturos.

Dero-

Derogatur conſtitutionibus, & decretis Conciliorum, & alijs huic Conſtitutioni contrarijs.

§. Non obſtan. quatenus opus ſit, fel. rec. ALEXANDRI Papæ III. præd. noſtri in Concilio Lateranen. edita, quæ incipit, Licet de vitanda. & aliorum Rom. Pont. præd. noſtrorum, etiam in Concilijs generalibus promulgatis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam in corpore Iuris clauſis, quibus omnibus, & ſingulis quatenus pariter opus ſit, eorum omnium, & ſingulorum tenores, perinde, ac ſi ad verbum exprimerentur, pro expreſſis, & inſertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque.

Quoties, et quando iuranda ſit per Cardinales hæc Conſtitutio.

§. Volumus quoq; præſentes noſtras coram omnibus in prima Congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt conclauis ingreſſum, & cùm quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum aliis ſimilibus conſtitutionibus legi, & iuramentum ſuper illius obſeruatione præſtari, & ita præcipimus, & mandamus.

Reſtrin-

Reſtringitur derogatio, de qua in §. 24. et indicatur ſucceſſoribus Pontificibus obſeruantia huius Conſtitutionis.

§. Quibus conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis, niſi in ſuperiùs expreſſis, per hanc noſtram derogare non intendimus, ſed eas in ſui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni ſtudio curaturos, vt quæ noſtris huiuſmodi, & in eis ſalubriter ſtatuta ſunt, inuiolabiliter, ac etiam ſi opus fuerit, per pœnarum ipſarum contra tranſgreſſores executionem, obſeruentur.

Publicatio huius Conſtitutionis præcipitur, & aliæ conſuetæ clauſulæ executoriæ adduntur.

§. Deniq; volumus eaſdem præſentes in Valuis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranen. ac Principis Apoſtolorũ de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in Acie campi Floræ per curſores noſtros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & ſingulos Cardinales tam abſentes, quàm præſentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoſcunq; quorũ intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullamq; harum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis cæteriſq; contrarijs quibuſcunq; non obſtantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obſecra-

ſecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suſpenſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, decimo ſeptimo Kalen. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Antonius Card. Saulius, Epiſc. Oſtieñ promitto, voueo, & iuro.

✠ Franciſcus Maria Cardinalis à Monte, Epiſcopus Portueñ promitto, voueo, & iuro.

Digitized by Google

✠ Franciſcus Cardinalis Sfortia, Epiſcopus Tuſculanus, promitto, voueo, & iuro.

✠ A. Cardinalis Montaltus S.R.E. Vicecancellarius, Epiſcopus Albaneñ, promitto, voueo, & iuro.

✠ Odoardus Cardinalis Farneſius, Epiſcopus Sabineñ, promitto, voueo, & iuro.

✠ Octauius Cardinalis Bandinus, Epiſcopus Præneſtinus, promitto, voueo, & iuro.

✣

✣ Andreas Cardinalis Perettus, promitto, voueo, & iuro.

✣ B. Cardinalis Beuilacqua, promitto, voueo, & iuro.

✣

✣ F. tit. S. Praxedis, Presb. Card. de Sourdis, promitto, voueo, & iuro.

✣ Ego Io. Baptiſta tit. SS. Marcellini, & Petri, Card. Detus, promitto, voueo, & iuro.

✣ Ego Dominicus SS. Apoſtolorum, Presb. Card. Gymnaſius, promitto, voueo, & iuro.

✣

✣ Ego Carolus tit. S. Cæſarei, Presb. Card. Madrutius, promitto, voueo, & iuro.

✣

✣ Ego S. tit. S. Chryſogoni, Presb. Card. Burgheſius maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

✣ Ego M. tit. S. Onuphrij, Presb. Card. Barberinus, promitto, voueo, & iuro.

✣ Ego Io. Garſia tit. SS. Quatuor Coronatorum, Presb. Card. Millinus, promitto, voueo, & iuro.

✣ Ego M. tit. SS. Quirici, & Iulitæ, Presb. Card. Lantes, promitto, voueo, & iuro.

✣

✣ Ego

✠ Ego M. Angelus Tontus tit. S. Petri ad Vincula, presb. Cardinalis Nazarenus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego F. tit. S. Auguſtini Presb. Card. Verallus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Bapt. tt. S. Ceciliæ Presb. Card. Lenius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠ Ego Dominicus tit. S. Martini in Montibus, Presb. Card. Riuarola, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. tit. S. Mariæ de Populo, presb. Cardinalis Philonardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. Paulus tit. SS. Nerei, & Achillei, presb. Card. Creſcentius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠ Ego Gaſpar tit. S. Crucis in Ieruſalem Presb. Card. Borgia, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Robertus tit. S. Alexij, Presb. Card. Vbaldinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Tiberius tt. S. Priſcæ, Presb. Card. Mutus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Gabriel tit. S. Pancratij, Presb. Card. de Trejo, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠ Ego Petrus tit. S. Thomæ in Parione, Presb. Card. Camporeus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Mattheus tit. S. Marci, Presb. Card. Priolus, promitto, voueo, & iuro.

Digitized by Google

Ego S. Presb. Cardinalis S. Suſannæ, S. R. E. Bibliothecarius, promitto, voueo, & iuro.

Ego Guido tit. S. Ioannis ante portam Latinam, Presb. Card. Bentiuolus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Petrus tit. S. Saluatoris in Lauro, Presb. Card. Valerius, promitto, voueo, & iuro.

Ego It. Fridericus Presb. Card. de Zolleren, promitto, voueo, & iuro.

Ego Cæſar tit. S. Petri in Monte Aureo, Presb. Card. Gherardus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Fr. Deſiderius tit. S. Clementis, Presb. Card. de Cremona, promitto, voueo, & iuro.

Ego Stephanus tit. S. Mariæ in Via, Presb. Card. Pignatellus, promitto, voueo, & iuro.

Ego L. Card. Ludouiſius, tit. S. Mariæ de Trãſpontina S. R. E. Cam. promitto, voueo, & iuro.

Ego Franciſcus tit. S. Matthei in Merulana, Presb. Card. Sacratus, promitto, voueo, & iuro.

Ego M. Ant. tit. S. Euſebij, Presb. Card. Gozadinus, promitto, voueo, & iuro.

Ego Alexander S. Mariæ in via lata, Diaconus Cardinalis Eſteñ. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Franciſcus S. Angeli in foro piſcium, Diaconus Cardinalis Boncompagnus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Hippolytus S. Mariæ Nouæ, Diaconus Card. Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

Io. Beninus.

N. Odot.

Regiſtrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate D. N. Ieſu Christi Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, Indictione quarta, die verò vigeſima ſexta menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſs. in Christo Patris, & Domini Nostri D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XV. Pontificatus ſui anno primo. Introſcriptæ literæ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, Principis Apoſtolo-

Digitized by Google

rum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem earundem literarum originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exindè amotis deinde dimiſsis earundem literarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Auguſtinum Bracherium, & Brandimartem Latinum prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Octauius Spada Magiſter Curſorum.

CÆREMONIALE

Continens ritus electionis Romani Pontificis

GREGORII PAPAE XV.

Iuſſu editum, & auctoritate confirmatum.

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

DECET Romanum Pontificem, quæ ad Eccleſiæ Catholicę fœlix regimen, ſalubriter à ſe ſtatuuntur, vt quàm facillimè obſeruentur, paſtorali ſollicitudine prouidere, & ea, per quę à ſe decreta debitum ſortiuntur effectum, ſtabilire. Si quidem poſtquàm nouam Conſtitutionem de Romani Pontificis electione, ob cauſas *Literarum cōfirmationis proœmium.*

in

in ea expreſſas, diuina aſpirante gratia edidimus; ne eius vſus, & obſeruantia, veteri rituali Eccleſię Romanę ferè inutili ob eandem Conſtitutionem reddito, proprij Cęremonialis directione deſtitueretur; nouum; prout ſequitur, confici mandauimus. Quod, cùm poſt nonnullorum S.R.E. Cardinalium, quibus negocium commiſimus, diligens, vt res poſtulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & ſingulis in eo contentis, inuiolabiliter obſeruetur, ex noſtri paſtoralis officij debito, prouidendum cenſuimus. Tenor autem illius eſt, qui ſequitur

Caremoniale.

Tenor caremonialis, & primò de exequijs Romani Pontificis.

ROmano Pontifice vita functo, Cardinales præſtito in prima Cōgregatione iuramēto de obſeruanda cōſtitutione GREGORII Papæ XV. de reformatione conclauis, vnà cum alijs conſtitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus conſueuerunt, exequias, pro eius anima iuxta ritū hucuſq; obſeruatum, per nouē continuos dies facere debēt, niſi fortè in illis nouē diebus aliquod feſtū ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obſeruantiā, exequias intermitti debere Cardinalibus videretur, hoc enim caſu in numero quidem nouem dierum, exequiarum intermiſſarum dies computantur: verùm impenſa quæ in omiſſis exequijs facien-

facienda eſſet, in pauperos Chriſti iuxta Pii IIII. conſtitutionem diſtribuenda eſt. Qua etiam conſtitutione, vt exequiarum impenſis, quæ iam in immenſum excreuerant, modus, & finis aliquis eſſet, cautum eſt, ne impenſæ illorum nouem dierum, decem ducatorum millium ſummam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præſtari ſolita, excederent, & vt earum impenſarum diſtributio, iuſtè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, vni ſcilicet ex quolibet ordine, ac S. R. E. Camerario, commiſſa fuit. *De impenſis exequiarum.*

Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim conclaui opportuno præparato, Cardinales in Baſilica S. Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sacri Collegij, vel eo impedito, per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Miſſa de Spiritu ſancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt ſepoſitis omnibus priuatis affectibus, ſolum Deum præ oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & vniuerſali Eccleſiæ de Paſtore ſufficienti, & idoneo prouidere, omni qua poſſunt breuitate, & diligentia curent, ad Apoſtolicarum conſtitutionum, & ſacrorum conciliorum præſcriptum. *De Miſſa Spiritus Sancti in Baſilica Sancti Petri.*

Re diuina peracta, clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales ſequuntur, Epiſcopi primùm, deinde Presbyteri, poſtremò Diaconi cum ſuis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediatè cantores (Hymnum, Veni creator Spiritus cantantes) poſt Cardinales, ſequuntur Prælati, atq; ita proceſſionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, & cùm ad capellam peruenerint, Cardinalium Deca- *De ingreſſu Conclauis.*

nus apud Altare dicit orationem. (Deus qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales conſtitutiones de Romani Pontificis electione, & vnà cum eis conſtitutio nouiſſima Gregorii XV. Deinde Cardinales poſt ſermonem habitum per Decanum, quo eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas ſorte inter eos iuxta conſtitutionem Pii IIII. diſtributas, diuertunt; & poſt prandium omnes rurſus ſimul congregantur, & officiales conclauis, & alij præſtant Sacro Collegio iuramenta conſueta.

De hora claudendi conclaue. Cardinales autem ingreſſi conclaue non exeant, veſpere reuerſuri, ſed in ipſo, omninò permaneant. Ipſumq; conclaue, poſt ter iuſſu Cardinalis Decani perſonatam campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, ſecunda circa ſecundam, & tertia circa tertiam, excluſis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus, & extra claudatur, & claues S. R. E. Camerario, ac Magiſtro cæremoniarum, & Prælatis cuſtodibus conclauis iuxta ſolitum aſſignentur.

De conclauiſtis Deinde accenſis funalibus, tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vnà cum Magiſtro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui eſſe in Cóclaui prohibentur, intus remanſerit. In Conclaui autem, eſſe poſſunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & miniſtri conclauis, qui in conſtitutione Pii IIII. recenſentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magiſtris cæremoniarum, & alius pro Secretario ſacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt famulus Magiſtrorum cæremoniarum, actu vni ex illis inſeruiat, & per ſex menſes ante, fuerit eius continuus commen-

Digitized by Google

menſalis, quæ conditio in famulo Secretarij ſimiliter exigitur. omnium autem iſtorum conclauiſtarum, poſt prandium diei ſequentis, fit recognitio, ne quis, inter illos forte eſſet ex ijs, qui in conclaui eſſe non poſſunt, quæ recognitio, vt certiùs fiat, iubentur conclauiſtæ omnes intrare capellam, & poſtea ſingillatim recenſentur.

De colloquijs, literis, cibis, & veſtib.

Clauſo conclaui, ſeruari debent omnia, quæ de colloquijs, literis, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijſdem, aut eorum familiaribus poſtquam ingreſſi ſunt exeuntibus, in conſtitutione PII IIII. ſancita ſunt. Quòd verò attinet ad veſtes, non ſolùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceis vti debent, ſed iuxta vetus Cæremoniale, cùm aliquid collegialiter agendum eſt.

De capitulis ante electionẽ & de voce actiua Cardinalium.

Porrò capitula, quæ ante electionem fieri ſolent à ſingulis Cardinalibus ſubſcribenda, etiam ad fauorem conclauiſtarum fieri poterunt, vel ante ingreſſum conclauis, vel poſt ingreſſum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingreſſus, vel electio. Quoniam autem iuxta conſtitutionem PII IIII. Cardinales, qui ſaltem in ordine Diaconatus conſtituti non ſunt, ad electionem Romani Pontificis non admittuntur, inſpiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præſentibus ordine prædicto careant, nam ſi careant, à ſuffragio ferendo excludendi erunt, niſi priuilegio pontificio muniti ſint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clauſum, aliquando dubitatum eſt, verùm à PIO V. fuit hæc dubitatio ſopita per eius decretum editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiuſmodi oris clauſuram, cæremoniam quandam eſſe, ea de cauſa introductam, vt Cardinales, antequam in conſi-

ſtorijs, & congregationibus ſuffragium ferant, de modeſtia, quæ ab ipſis in his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa ſummi Pontificis electionem verſatur, quæ declaratio PII V. ſemper hucuſq; obſeruata fuit.

Quomodo præcauēda nullitates electionis ab executoribus Cōſtit. Gregorianæ.

Quoniam autem ex Gregoriana conſtitutione, ad actū electionis ſub pœna nullitatis deuenire non poſſunt Patres, niſi clauſo conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiuſdem conſtitutionis executores deputati prouidebunt, vt ſtatim poſt clauſum conclaue, diligens per aliquos fiat inquiſitio ſuper ipſa clauſura, eaq; in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magiſtrum cæremoniarum rogandum, & poſt huiuſmodi documentum; etiam ſi conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuiſſe reperiatur, ſemper tamen clauſum, & pro clauſo cenſeri, & haberi debet ad effectum validitatis electionis, donec de conſenſu duarum partium Cardinalium præſentium, per ſecreta ſuffragia apertum eſſe declaretur. Hæc tamen declaratio, electioni, quæ ante ipſam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neq; ob ipſam declarationem, præcedens electio impugnari poteſt.

De formis electionis.

Manè ſequenti poſt clauſum præcedenti nocte conclaue, poſt ſolitum campanulæ ſonum, conueniunt Cardinales in eo præſentes, qui infirmitate non ſunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata conſueta Miſſa, & facta Cardinalium communione, ſtatim ad negocium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex GREG. conſtitutióne, vno tantùm ex tribus modis, ſiue formis peragendum eſt, alioquin electio, nullitatis vitio ſubiacet.

Primus modus eſt, qui quaſi per inſpirationem vocatur, quando

quando ſcilicet omnes Cardinales, quaſi afflati Spiritu ſancto, aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum, ex conſtitutione Gregoriana, infraſcripta notari poſſunt.

Primùm, hæc forma electionis practicari poteſt ſolùm in conclaui, & eo clauſo. Secundò, debet fieri electio ſecundùm hanc formam ab omnibus, & ſingulis Cardinalibus in conclaui præſentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum diſſentiente. Quartò, nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut ſcripto expreſſum, ſi voce non poſſit proferri, exemplum autem huius, poteſt eſſe huiuſmodi. Si aliquis patrum, clauſo conclaui, nullo, vt præfertur præcedente ſpeciali tractatu, diceret, Reuerendiſſimi Domini perſpecta ſingulari virtute, & probitate Reuerendiſſimi D. N. iudicarem illum eligendum eſſe in ſummum Pontificem, & ex nunc ego ipſum eligo in Papam. Deinde hoc audito, ſi cæteri Patres nemine excepto, ſequentes primi ſententiam, eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut ſi non poteſt, in ſcriptis expreſſo, eundem N. de quo nullus ſpecialis tractatus præceſsit, communiter eligerent, ipſe N. eſſet canonicè electus, & verus Papa ſecundùm hanc electionis formam, quæ dicitur per inſpirationem, ſeu, vt in ſacris canonibus ſcriptum eſt, quaſi per inſpirationem.

De compromiſſo.

Secundus modus, eſt per compromiſſum, quando ſcilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, ſeu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex patribus eligendi poteſtatem, vt vice omnium, Eccleſiæ Catholicæ prouideant de Paſtore, cuius formæ praxis poteſt eſſe huiuſmodi. Primò omnes, & ſinguli Cardinales in conclaui clauſo præſentes, nemine eorum diſſentiente, in aliquos

ex Patribus compromiſſum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno ab eiuſdem &c. menſe &c. die &c. Nos Epiſcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & ſinguli in conclaui exiſtentes, videlicet N. N. (& ſingillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere compromiſsi, & vnanimiter, & concorditer, nemine diſcrepante, elegimus compromiſſarios N. N. & N. Cardinales, &c. quibus damus plenariam facultatem, & poteſtatem prouidendi S. R. E. de Paſtore, ſub hac forma videlicet (Hic optimum erit, vt Cardinales compromittentes exprimant modum, & formam, ſecundùm quam compromiſſarij debebunt eligere, & ſecundùm quam electus debet cenſeri verus, & legitimus Papa, vt puta, ſi electi ſint tres compromiſſarij, declarandum eſt, an ad hoc, vt electio ſit valida, priùs proponere debeant ſacro Collegio perſonam, vel perſonas ab ipſis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò abſolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam perſonam, an verò ſufficiat, quòd duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his ſimilia.) His autem, vel alijs ſimilibus expreſſis, addi compromiſſo ſolet tempus, ad quod vſq; volunt Cardinales, poteſtatem compromiſſarios habere eligendi, & poſtea ſubiunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. compromiſſarij ſecundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromiſſarijs præſcriptam accommodata.

Secundò, completo huiuſmodi mandato, compromiſſarij ad partem in aliquo loco ſeparato ſe conferunt, & de ele-

electione facienda tractant, & ſolet inter eos præmitti proteſtatio, quòd per quamcunq; prolationem verborum, ſuũ dare conſenſum non intelligunt, niſi in ſcriptis illum expreſsè ponant. Et hæc proteſtatio, videtur neceſſaria inter compromiſſarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter ſe, ſine præiudicio vti poſſint.

Tertiò, facta per compromiſſarios electione ſecundùm formam eis præſcriptã, & ſeruatis ijs, quæ GREGORIVS XV. in ſua conſtitutione iuſſit, electus per huiuſmodi viam compromiſſi, eſt canonicus, & verus Papa.

Tertius modus, ſeu forma electionis Romani Pontificis eſt, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Acceſſum, cùius formæ ritus ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem, quæ vult non ſolùm Scrutinium fieri ſecretum, ſed etiam Acceſſum, continet tres actiones, alteram, quæ anteſcrutinium, alteram, quæ ſcrutinium, & tertiam, quæ poſtſcrutinium appellari poteſt. *De ſcrutinio ſimplici, vel cum acceſſu.*

Anteſcrutinij actus, ſunt quinque, videlicet Præparatio ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per ſortem; Scriptio ſchedularum ſcrutinij; Earum complicatio, Et obſignatio. *De Anteſcrutinio.*

Schedularum præparatio ad Magiſtros cæremoniarum pertinet, qui eas impreſſas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manu ſcriptas ſecundùm formam inferiùs deſcribendam accipient, tàm pro Scrutinio, quàm pro Acceſſu, & ponent in duobus diſcis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in menſa ante Altare collocabunt, vt inde poſſint Cardinales, cùm opus fuerit, ſchedulas ſumere.

Forma autem ſchedulæ Scrutinij quòad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc eſt plus longa, quàm lata; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimi- *De forma ſchedularum ſcrutinij*

dij

Digitized by Google

dij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari poteſt, tria continere debet; Primò in ſuperiori parte ſecundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem diſtantia, vt inter ipſa, nomen proprium Cardinalis eligentis ſcribi poſſit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca ſigillorum indicanda.

Secundò, in medio continere debet hæc verba.

Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Cardinalem.

De forma ſchedulæ Acceſſus.

Tertiò, in parte inferiori, alios duos paruos circulos, ad loca ſigillorum ſimiliter demonſtranda. Forma verò ſchedulæ acceſſus, eadem prorſus eſt, quæ ſcrutinij, niſi, quòd in medio eius, loco verborum (Eligo in ſummum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiſs. D. meo D. Cardinali) verùm faciliùs, quæ dicta ſunt, percipientur ex infraſcriptis figuris, & exemplis.

Exem-

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Scrutinij.

Ego *Card.*

Èligo in Summum Pontificem R.^{mum} *D. meum D. Cardin.*

EXEMPLVM FACIEI
Schedulæ Acceſſus.

Ego Card.

Accedo Reuerendiſs. D. meo
D. Cardin.

I In exteriori autem parte ſchedularum tam Scrutinij, quàm Acceſſus, quæ tergum nominari poteſt, duo ſunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impreſſores adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa ſui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impreſſum ſecundùm longitudinem ipſius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, ſimiliter impreſſum, vt præcedens. Hi autem limbi excogitati ſunt ad obſcurandum diaphanum paginarum, ne ſcilicet ad lumen, nomina, & ſigna eligentium conſpici poſsint; vbi verò impreſſoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis ſuppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapoſitam figuram tergi ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus.

Digitized by Google

EXEMPLVM TERGI
Schedularum Scrutinij, & Acceſſus.

nomen

ſigna.

Secun-

Digitized by Google

Secundus actus anteſcrutinij, eſt extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequàm ad ſcrutinium procedatur, ſorte facienda eſt, hoc modo. In vno ſacculo, aut vaſe, publicè ponantur tot ſchedæ, vel ſi magis placet ſpherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot ſunt Cardinales præſentes in Conclaui, cum eorum nominibus: deinde per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & poſtea tres Deputati pro votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari poſſunt, de quorum omnium officio inferiùs ſuo loco ſcribetur, quòd ſi in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus ſuo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudue impedimentum muneribus prædictis ſatisfacere non poſſint, alij non impediti, loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, ſchedæ, ſeu ſpherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in ſacculum, ſeu in vas iterum conijciantur. *De Scrutatoribus, & Infirmarys.*

Tertius actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum Scrutinij ſcriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures paruas menſas, quæ erunt cum attamento, & calamis paratæ in loco capellæ apto, vt qui ſcribunt conſpici poſſint, quid verò ſcribitur, non poſſit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi ſedentes in ſcabellis paratis, ſchedulam quiſq; ſuam acceptam priùs ex diſco, ſcribet hoc modo. Primò in prima parte in ſpatio inter verba (Ego Card.) ſcribet proprium nomen; deinde in ſecunda parte, nomen illius, quem eligit, charactere tamen, quantùm fieri poteſt alterato, vt manus ſcribentis cognoſci non poſſit; & caueat, ne plures in ſchedula ſcribat, quia ſuffragium iuxta Gregorianam conſtitutionem eſſet nullum. In tertia verò parte ſigna, hoc eſt numerum aliquem, & dictum ali- *Quomodo in schedula ſcribatur nomen eligentis, & electi.*

quod ſcripturæ, ſeu verbum, aut aliquid huiuſmodi, vt in exẽplo pro faciliori intelligentia oculis ſubiecto, videre eſt.

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

Ego Bonifacius Card. Caetanus.

Eligo in Summum Pontificem R. D^{m}. meum D. Cardin. Baronium.

18. Gloria in excelſis.

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Eligo in Summum Pontificem R^{m}. D. meum D. Cardin. Baronium.

:18. *Gloria in excelſis.*

Digitized by Google

Signa.

Nomen.

Digitized by Google

Quartus actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum complicatio, quæ, vt expeditiùs peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarijs Magiſtris, cùm eas præparant, fieri in hunc, qui ſequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex vtraq; parte cuiuſq; ſchedulæ, ita vt nomen eligentis, & ſigna cùm fuerint ſcripta, maneant tecta ex vtraq; parte à limbis; deinde quod reliquum eſt ita complicetur, vt ſchedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata ſchedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conſpici poteſt. *De complicatione ſchedulæ.* *Hic poni debet exemplũ ſchedulæ complicatæ.*

Cæterùm Magiſtri Cæremoniarum ſchedulas, non complicatas vt ſuprà, ſed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in diſcis; & Cardinales poſtquam eas, vt ſuprà ſcripſerint, eò vſq; ſolùm plicabunt, quò nomen, & ſigna eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum ſchedulas, vt infra dicetur, obſignauerint. *De obſignatione ſchedulæ.*

Quintus, & poſtremus actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum obſignatio, quæ ab vno quoq; Cardinali facienda erit in tergo ſchedularum cum ſigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum vbi cera fuerit poſita. Porrò ſigillum non debet eſſe ſolitum Cardinalis, ſed aliud, & ſecretè habitum, & ita ſimplex, vt facilè notari poſſit, veluti, ſi in ſigillo ſculpantur, aut tres numeri, aut tres literæ, vel literæ, & numeri, vel vna tantùm imago, & hæc de anteſcrutinio ſufficiant; Cæterùm, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs ſuo loco dicetur.

Sequi-

Digitized by Google

De Scrutinio, & eius actibus. Sequitur ſecunda actio, quæ nomine Scrutinij appellata fuit. Octo ſunt huius actionis actus, videlicet, Delatio ſchedulæ, Iuramenti præſtatio, Poſitio ſchedulæ in calicem, Schedularum mixtio, Earum numeratio, Scrutinij publicatio, Schedularum in filum inſertio, Earumq; depoſitio ſeorſum.

De delatione ſchedulæ in calicem, & iuramento. Delatio ſchedulæ, & duo ſequentes actus, qui meliùs ſimul deſcribuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam ſchedulam poſtquàm illam ſcripſerit, obſignauerit, & complicauerit; duobus primis digitis ſumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod ſtant Scrutatores, & in quo eſt calix magnus ad recipiendas ſchedulas paratus, & patena coopertus, ibiq; genuflectens, aliquantulum orabit; deinde ſurgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella ſuper Altari poſita deſcripta habetur. TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE, QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Poſt hæc, ſchedulam in patenam ponet, & per patenam mittet in calicem, quo facto inclinabit ſe ad Altare, & ad ſuum locum reuertetur. Et hæc, ſeruanda erunt, ſi Cardinalis ad Altare pergere poſſit; nam ſi ob infirmam valetudinem non poſſit, & præſens in capella ſit, vltimus Scrutator diſcum cum ſchedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco ſuo ſecretè, vt ſupra dictum eſt, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto ſchedulam obſignatam, & complicatam, eidem Scrutatori tradet, qui eam palàm deferet, ad Altare, & ſine oratione, & iuramento in patenam ponet,

De Impeditis valetudine

ponet,

ponet,& per eam in calicem mittet; quæ omnia obſeruanda erunt per vltimũ Scrutatorẽ erga eos Cardinales, qui in Capella præſentes ob valetudinẽ ad Altare pergere nõ poterũt. Si verò aliqui Cardinales infirmi ſint in ſuis cellis, tres Card. Infirmarij, vt ſupra extracti, ad eos accedent cũ capſula altitudine vnius palmi, in cuius ſuperiori parte ſit rima, ſeu foramen, eius magnitudinis, vt per illud ſchedula cõplicata poſſit per ſuam latitudinẽ intus capſulã tranſmitti; quam capſulam, antequam Scrutatores Infirmarijs tradant, palàm aperient, vt cæteri Cardinales poſſint eam inanem, & vacuam conſpicere, deinde claudent, & clauem ponent ſuper Altare; deinde Infirmarij cum capſula clauſa, & cum paruo diſco tot ſchedulas continente, quot ſunt infirmi Cardinales, ad vnumquemq; eorum accedent; & Infirmi acceptas ex diſco ſchedulas, ſecretè ſcribent, obſignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capſulam per rimam mittent; quòd ſi Infirmi, ſcribere non poſſint, alij eorum arbitrio deligendi, præſtito de ſecreto ſeruãdo in manibus Infirmariorum iuramento, prædicta facient, atq; hi aduertere debent, quòd non ſolùm iuramenti vinculo tenentur ſeruare ſecretum, ſed etiam in excommunicationem latæ ſententiæ, ſi contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarij ad capellam reuertentur cum capſula, quam ſcrutatores aperient, & ſchedulas in ea contentas, palàm numerabunt, & tot repertas, quot ſunt infirmi, ponent ſingillatim in patenam, & per patenam ſimul omnes in calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur Scrutinij actio, Infirmarij poterunt proprias ſchedulas poſt Decanum conficere, & in calicem ponere, deinde dum cœteri Cardinales Scrutinium agunt, ad infirmos pergere ad accipienda eorũ ſuffragia eo modo, quo proximè ante dictũ eſt.

De Infirmis.

Monitio.

Digitized by Google

De permixtione ſchedularũ. Quartus actus Scrutinij, eſt ſchedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipſæ ſchedulæ poſitæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato.

De numeratione ſchedularũ. Quintus actus, eſt numeratio ſchedularum, quæ palàm fiet per vltimum Scrutatorem capiendo ſingillatim vnumquamq; ſchedulam ex calice, eamq; ponendo in alium, qui adhoc paratus ſit, calicem vacuum. Quòd ſi numerus ſchedularum, non reſpondeat numero Card., omnes comburendæ ſunt; & iterum, id eſt ſecunda vice, ad ſuffragia ſtatim eſt deueniendũ; Si verò numerus ſchedularum, numero Card. reſpondeat, proſequendi ſunt alij actus Scrutinij.

De publicatione Scrutinij. Sextus actus, eſt publicatio Scrutinij, quæ per Scrutatores, qui ſedent ad menſam ante Altare poſitam, fiet hoc modo; Primus Scrutator accipiet vnam ſchedulam, eamq; intactis ſigillis explicabit, & viſo in ea ſchedula, electi nomine, eam tradet ſecundo Scrutatori; qui pariter, eodem electi nomine perſpecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Cardinales præſentes notare poſſint ſuffragium in folio impreſſo, quod penes ſe habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex ſchedula recitati: Idẽ faciendum erit de cæteris ſchedulis in calice poſitis, vſq; ad vltimam; Quòd ſi in Scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas ſchedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuiſſe appareat, ſi quidem vnus, & idem in vtraq; electus fuerit, ſchedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno ſuffragio; ſi verò diuerſi fuerint nominati, neutrum ſuffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana ſtatuitur de illa ſchedula, in qua plures nominati ſunt; Scrutinium tamen neutro caſu vitiatur. Cæterùm ſuffragia prædicta, finita ſcrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta

ta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnam ſummam redigi, vel in ſeparato folio notari, hoc modo. Reuerendiſſimus D. Cardinalis A. habet ſuffragia 20. & Reuerendiſſimus D. Cardinalis B. habet ſuffragia 15. & ſic de alijs; quod fit, ne Cardinales cùm opus eſt, cogantur ſemper numerare ſuffragia, quæ iuxta nomina Cardinalium notarunt.

Septimus actus Scrutinij, eſt ſchedularum in filum inſertio, quæ, vt ſchedulæ ipſæ cautiùs conſeruari poſſint, excogitata fuit. Hæc autem inſertio fiet per vltimum Scrutatorem; inſerendo ſchedulam vnamquamq; poſtquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi eſt verbum, ELIGO. *De ſchedularũ in filum inſertione.*

Octauus, & poſtremus Scrutinij actus, eſt depoſitio ſchedularum ſeorſum, quæ ſimiliter fiet per vltimum Scrutatorem, qui finita inſertione omnium ſchedularum in filum, capita fili nodo iunget, & ſchedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in menſa ſeorſum ponet.

Sequitur tertia, & poſtrema actio, quæ Poſtſcrutinium appellata fuit, cuius actus, ſi ſecuta ſit electio per ſcrutiniũ, tres tantùm ſunt, videlicet, Numeratio ſchedularum, Recognitio ſuffragiorum, Et ſchedularum combuſtio, de quibus inferiùs ſuis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non ſit ſecuta electio, actus ſunt ſeptem, videlicet; Acceſſus; Sigillorum, & ſignorum aperitio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum ſcrutinij, vel ſcrutinij, & acceſſus numeratio; Eorum recognitio; Et ſchedularum combuſtio. *De poſtſcrutinio, & eius actibus.*

Primus itaq; actus, eſt Acceſſus, qui immediatè poſt ſcrutinium, hoc eſt, poſt depoſitas ſeorſum ſcrutinij ſchedulas fiet, niſi fortè in ſcrutinio fuerit creatus Papa; tunc *De Acceſſu.*

enim nullus fieri debet acceſſus; In quo quidem acceſſu eadem omnia ſeruanda ſunt à Cardinalibus,quæ dicta ſunt ſeruari debere in ſcrutinio peragendo tam in ſchedularum ſcriptione,obſignatione, complicatione, delatione, & poſitione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione ſuffragiorum, & inſertione in filum; ac depoſitione ſeorſum; exceptis tamen infraſcriptis. Primò quod Cardinales, ſchedulas pro acceſſu, ſumere debent ex diſco ſchedularum acceſſus; Secundò in ſchedularum acceſſus ſcriptione ſi Cardinalis nemini velit accedere, debet in media ſchedulæ parte, loco nominis Cardinalis,qui ſcribendus eſſet, ſi ad eum fieret acceſſus, ſcribere, NEMINI, Schedula autem acceſſus ſcribi, & obſignari debet cum eiſdem ſigillis, & ſignis ſchedulæ ſcrutinij, ſub pœna nullitatis ſuffragij ipſius acceſſus; Tertiò, quòd non poteſt acceſſus fieri ad eum Cardinalem, qui in ſcrutinio ſaltem vnũ ſuffragium non obtinuerit, neq; ad eum, qui ab ipſomet Cardinali fuit in ſcrutinio nominatus; Quartò, quamuis in acceſſu non liceat plures nominare, ſicut non licet in ſcrutinio plures eligere ſub pœna nullitatis ſuffragij, tam in acceſſu, quàm in ſcrutinio; nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à ſe nominatis in ſcrutinio,dummodo ei ab alio aliquod ſuffragium, non tamen nulliter, vt præfertur,in ipſo ſcrutinio datum fuerit; Quintò, quòd in acceſſu non præſtatur iuramentum, de quo ſupra, quia in ſcrutinio fuit iam præſtitum per illa verba: (Et quod idem in acceſſu præſtabo) Sextò, denique Infirmarij deferre debent ad infirmos ſchedulas acceſſus, & ſimul etiam vnum folium impreſſũ,in quo ſit notatus ſuffragiorũ numerus palã recognitus,quæ quiſq; Card.in ſcrutinio nominatus, obtinuerit.

Differētiæ ſchedularũ Acceſſus, & Scrutinij.

Secundus, tertius, & quartus actus poſtſcrutinij ſunt.

Sigil-

Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, Suffragiorum examen, qui tunc ſolùm locum habere poſſunt, quando ſecuta eſt electio per ſcrutinium,& acceſſum: fieri autem debent hoc modo.

Primus Scrutator ſchedulas acceſſuum, quos obtinuit electus, in ea parte ſolùm, quæ ſigna continet, aperiet, & inſpectis diligenter earum ſigillis, & ſignis, apertas, ac in filo, vt erant inſertas, tradet ſecundo Scrutatori, & ſecundus, eadem inſpectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, ſigilla, & ſigna prædictarum ſchedularum enunciabit, & annotabit in latere ſiniſtro folij impreſſi, ad hunc effectum parati, ſub verbis (Sigilla, & ſigna Acceſſuū) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo.

De inſpectione, aperitione, & collatione, ſeu annotatione ſchedularum.

Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inſpiciētibus, pro acceſſuum prædictorum examine capiet ſchedulas ſcrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo inſertæ ſunt, ſigillum primæ eius ſchedulæ quæret in ſigillis acceſſuum notatis, vt ſupra in folio impreſſo, & ſi illud in eo non inuenerit, omiſſa prima ſcrutinij ſchedula, capiet ſecundā, eiuſq; ſigillum ſimiliter quæret; quòd ſi etiam non inuenerit, capiet tertiam, & deinde ſequentes ſingillatim, donec ſigillum alicuius earum inueniat; eoq; inuento, ſcrutinij ſchedulam in ea parte, vbi ſigna ſunt, aperiet, & ſi non inuenerit ſigna huius ſchedulæ concordare cum ſignis acceſſus, ſchedulam illam omittet, & aliam capiet, ſicut paulò ante de ſchedulis non concordantibus in ſigillo dictum eſt; ſi verò inuenerit ſigna concordare, oſtendet illa ſecundo, & tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipſis, poſt diligens examen ſuper identitate ſigillorum, & ſignorum ambarum ſchedularum, ſcrutinij ſcilicet, & acceſſus, inſpiciet, an idem,

De examine ſuffragiorum.

Digitized by Google

vel diuerſi in vtraq; ſchedula ſint nominati; & ſi idem nominatus ſit, ſuffragium acceſſus, nullum cenſebitur; ſi verò diuerſi nominati ſint, ſuffragium acceſſus, pro valido habebitur, & hoc caſu, tertius Scrutator ſigillum, & ſigna ſchedulæ ſcrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impreſſi, ſub verbis (Sigilla, & ſigna ſcrutinij reſpondentia acceſſibus) notabit autem ea, ex aduerſo acceſſus concordantis in ſigillo, & ſignis; quam annotationem cæteri quoq; Cardinales ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo facient.

Sed huiuſmodi actus, qui explicatione difficiliores ſunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM

Folij impreſſi, in quo Acceſſus, & Scrutinij, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

	Sigilla, & Signa Acceſſuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Acceſſibus reſpondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
Litera	ACD. 43. Deus.		
Alphabeti in-	BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Euſebij.
dicãt Si-	RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
gillum.	NSP. 26. Gloria.		

Monitio ad Quòd ſi fortaſſe in iſta inquiſitione contingat duas, vel plures ſchedulas ſcrutinij, reperiri cum eiſdem ſigillis, & ſignis

gnis alicuius ſchedulæ acceſſus, tunc ſi in earum aliqua, electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis ſcrutatoribus ſimiliter inſpicientibus, ſcrutinij ſchedulas huiuſmodi, & ſchedulam acceſſus, in ea etiam parte, in qua eſt nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt conſtare poſſit ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem de validitate, vel inualiditate acceſſus; ſi verò in aliqua huiuſmodi ſchedularum ſcrutinij concordantium cum acceſſu, non ſit nominatus electus, debent eæ ſchedulæ omitti, & ad ſubſequentes procedendum erit. *Scrutatores.*

Quintus actus poſt ſcrutinij, eſt numeratio ſuffragiorum, vel ſcrutinij ſolius, vel ſcrutinij, & acceſſus, quæ fiet per Scrutatores ſemper, ſiue ſecuta ſit electio, ſiue non, & ſi quidem ſecuta non ſit electio, vt ſciatur, quòd in eo ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, non habetur Papa; ſi verò ſecuta ſit, vt conſtet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio ſuffragiorum hoc modo. Scrutatores in vnam ſummam redigent ſuffragia, quæ quilibet nominatus in Pōtificem obtinuit, ſiue in ſcrutinio ſolo, ſiue in ſcrutinio, & acceſſu ſimul; & ſi inuenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes ſuffragiorum perueniſſe, non habetur Papa in illo ſcrutinio, ſiue ſcrutinio, & acceſſu; Si verò inuenerint aliquem ex nominatis, duas tantùm partes ſuffragiorum obtinuiſſe, aperient electi ſchedulam, etiam in ea parte, in qua eſt nomen eligentis; & ſi quidem ex ea apparuerit, electum alij ſuffragatum fuiſſe, electio eius erit canonica; ſi verò conſtiterit ſibi ſuffragium dediſſe, eius electio ex diſpoſitione Gregorianæ Conſtitutionis nulla erit ob defectum vnius ſuffragij. Si deniq; plures inuenerint duas tertias partes ſuffragiorum obtinuiſſe, vel etiam vltra duas tertias, tunc in ſuffragiorum paritate, nullus erit electus, in imparitate *De Numeratione ſuffragiorum.*

tate verò, ille eſt canonicus Papa, qui ſuperat alium, etiam in vno ſuffragio.

De Recognitione, & recognitorũ extractione.

Sextus actus poſtſcrutinij, eſt Recognitio, quæ per Recognitores, ſiue ſecuta ſit electio, ſiue non, fiet; inſpiciendo tam ſchedulas ſcrutinij, & acceſſus, quàm ſuffragiorum annotationes factas per Scrutatores, vt per huiuſmodi recognitionem conſtare poſſit, an Scrutatores ſyncerè, & fideliter muneri ſuo ſatisfecerint: Recognitores autem extrahentur ſorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, ſtatim quidem poſt ſcrutinium, ſi ſecuta ſit in eo electio; ſi verò non ſit ſecuta, poſt ſcrutinium, & acceſſum, cùm ſcilicet Scrutatores ſuum impleuerint munus per numerationem ſuffragiorum, & hæc extractio fiet, ſiue ſecuta ſit electio in ſcrutinio, & acceſſu, ſiue non.

De cõbuſtione ſchedularum.

Septimus, & poſtremus actus poſtſcrutinij, eſt combuſtio omnium ſchedularum, quæ ſemper, & palàm per Scrutatores fiet, ac ſtatim poſt recognitionem, ſiue electio ſit ſecuta, ſiue non. Et hæc omnia, quæ de ſcrutinij ritibus ſunt expoſita, ſeruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus ſcrutinijs, ſiue fiant manè poſt Miſſam, ſiue veſpere poſt Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atq; hi ſunt Ritus ex præſcripto Conſtitutionis GREGORII Papæ XV. in electione Romani Pontificis obſeruandi.

Litera Gregorij Papæ XV cõfirmatoria cæremonialis.

Motu itaq; proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula in prædicto Cęremoniali ordinata, & quomodolibet contenta; tenore pręſentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illiſq; omnibus & ſingu-

ſingulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus; eaq́; à Veñ Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus omnibusq́; & ſingulis alijs, ad quos ſpectat, & ſpectare quomodolibet poterit in futurum, omnino obſeruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiuſmodi, in totum vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcunq́; ac eoſdem S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbiq́; iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus omnibus illis, quæ in primodicta Conſtitutione voluimus non obſtare, cœterisq́; contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli Apoſtolorum eius,

ſe no-

ſe nouerit incurſurum . Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno II.

V. Dat.

Io. Beninus.

N. Odot.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo ſexenteſimo vigeſimo ſecundo Indictione quinta, die verò ſecunda menſis Aprilis Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij Diuina prouidentia Papæ XV. Anno eius ſecundo, introſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateran. Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earumdem literarum originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exinde amotis deinde dimiſſis earumdem literarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Auguſtinum Bracherium, & Brandimartem Latinum S. D. N. Papæ Curſores.

Octauius Spada Magiſter Curſorum.

INDEX

Digitized by Google

INDEX RERVM

Quæ hoc volumine continentur.

ACceſſus *ſit ſemel in vnoquoque ſcrutinio; nec per Acceſſum tollitur ſuffragium datum in ipſomet ſcrutinio.* fol. 79
Quando, & quomodo fiat. ibid. *& latiùs* 115. & 116
In Acceſſu plures nominare non licet 79. & 116
Schedulæ Acceſſus forma quæ ſit. fol. 104
Schedulæ Acceſſus exemplum. 106
In ſchedula Acceſſus ſcriptione præcepta obſeruanda. 78. & 116
Collatio Acceſſus cũ ſcrutinio quomodo fiat. 117
Per Acceſſum non receditur à nominato in ſcrutinio. 79
Ambitus *præſertim circa Pontificatum Romanum, quàm ſit deteſtabilis.* 45
Pœnarum eius innouatio. 47
& aggrauatio. 48
Complices huius delicti niſi reuelauerint, eiſdem pœnis puniuntur. 50
Annotatio *Sigillorum, Signorum, ac Schedularum quomodo fiat.* 117
Anteſcrutinium *quid, & quot eius actus.* 103
Aperitio *Sigillorum, Signorum, ac Schedularum quomodo fiat.* 77
Et latiùs. 117
Calices *duo ſunt neceſſarij pro Scrutinio.* 112. & 115
Capitula *quæ fieri ſolent ante electionem, quando fieri poſſint.* 99
Capſulæ *pro votis infirmorum forma fol.* 80. & *latiùs.* 113
Camerarij *officium non expirat morte Papæ. fol.* 31. *Ipſius, & Officialium eius poteſtas.* 60
Cardinales *abſentes ad electionem Papæ per decem dies expectantur.* fol. 24. & 55
Cardinales prætextu cenſurarum non repelluntur ab electione Romani Pontificis actiua, vel paſſiua. fol. 33. & 69. & 85.
Cardinales abſentes ſuperuenientes, in conclaue admittuntur. 26
Cardinales in conclaui poſſunt habere duos ſeruientes clericos, vel

vel laicos. fol. 35. & 63
Cardinales nolentes ingredi conclaue, quam pœnam incurrant. fol. 25. & 57
Cardinales ſaltem in ordine Diaconatus non conſtituti, non ferunt ſuffragium in electione Romani Pontificis. 67 & 99
Niſi priuilegio Pontificio muniantur. 99
Cardinales non conuenientes ad ſcrutinium poſt ſonum campanulæ, qua pœna plectantur. 82
Decretum Pij V. de Cardinali habente in ſede vacante os clauſum. 99
Cellæ *conclauis ſorte diſtribuuntur Cardinalibus.* 62. 96
Cortinarum vſus in cellis Cardinalium à Clemente VI. permiſſus. 36
Cibi *Cardinalium in conclaui exiſtentium.* 25. 35. & 66
Cibos, & epulas Cardinalium inſpicere ob quam cauſam Prælati conclauis debeant. 65
Collatio *Acceſſus cũ Scrutinio quo modo fiat.* 117
Forma folij impreſſi habendi à Cardinalibus pro collatione Acceſſus cum Scrutinio. 118
Collegium *Cardinalium ſede vacante quam iuriſdictionem, & poteſtatem habeat.* 25. 30. 31. & 58
Collegio Cardinalium quando Officiales Romanæ Curiæ, & Caſtellanus arcis Sancti Angeli, obedire non teneantur. 58
Compromiſſum. *Electio per compromiſſum quomodo fiat.* 101
Electionis per compromiſſum requiſita. 101
Compromiſſi exemplum, ibidem, & fol. 102. in fine.
Proteſtatio facienda per compromiſſarios ad electionem Romani Pontificis deputatos. 103
Combuſtio *ſchedularum quando facienda.* 120
Conclauis *inſtitutio, & vſus.* 24
Si contingat Cardinales omnes conclaue exire, quid agendum. 32
Apud conclaue habitare, vel morari prohibitum. 62
Officialium conclauis numerus. 64
Conclaue qua hora claudendum. 98
& quomodo intelligatur clauſũ ad effectum validitatis electionis. 100
Clauſura conclauis publicum debet fieri documentum. 100
Conclaue quando ingrediantur Cardinales. 56. & 97
Quo ritu ingrediantur. 97
Cura clauſuræ Conclauis ad quos pertineat. 59 & 60
Viſitatio clauſuræ conclauis per quos facienda. 63
Conclauiſtæ *à Cardinalibus approbandi.* 64
Conclauiſtarum recognitio quomodo fiat. 99
Conclauiſtæ egredientes conclaue, vlterius non ingrediuntur. 67
Congregationis *Cæremonialis Cardinales, & alij deputati à*

Gregorio Papa XV. 14
In Congregationibus Cardinalium ſede vacante, qui proponant occurrentes neceſſitates. 59. 60.
Conſtitutio *Pauli IIII. contra ambientes Papatum impugnari non poteſt, vt iniqua, vel illicita ſub pœnis, de quibus.* 51
Conſtitutio Pij IIII. non poteſt mutari per Cardinales. 69
Conſtitutionis Gregorianæ cauſa. fol. 73
Conſtitutionis Gregorianæ tranſgreſſores, quibus pœnis puniantur. 80
Conſtitutio Gregoriana non poteſt à Cardinalibus immutari. 84
Conſtitutio Gregoriana, quoties, & quando iuranda. 87. & 96
Conſtitutionibus de Romani Pontificis electione non derogatur per Conſtitutionem Gregorianam, niſi in expreſſis in ea. 88
Conuentiones, *& alia ſimilia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur. fol.* 28. & 68. & 83
Coronatio. *Ante coronationem Papa eſt verus Papa, & habet Eccleſiæ adminiſtrationem.* 19
Curia. *Qui ad curiam mittere, vel ire tenentur, non excuſantur ob vacationem Sedis Apoſtolicæ.* 33
Datarij *Officium expirat morte Papæ.* 61
Decanus *Sacri Collegij ante electionem ſermonem habet ad Patres.* 98
Decretum *Pij V. de Cardinali habente ſede vacante os clauſum.* 99
Depoſitio. *Schedularum depoſitio ſeorſum.* 115
Differentia. *Schedularum ſcrutinij, & Acceſſus differentia.* 116
Diſci *in quibus ponendæ ſunt, vel deferendæ ſchedulæ.* 103
Diſcus paruus neceſſarius pro ſcrutinio infirmorum. 113
Diſtrictus. *Verbum diſtrictus poſitum in Decretali (vbi periculum) quid ſignificet.* 31. & 32
Electio *Papæ celeriter eſt celebranda.* 25
Electio Papæ ad quos pertineret tempore Nicolai II. 17
Electione Papæ pendente, quando Cardinales poſſint ſe in alijs negotijs intromittere. 25. & 59
Electio Papæ, vbi facienda, quando Papa moritur extra Ciuitatem, in qua erat Curia. 26
Electio per compromiſſum quomodo fiat, & eius requiſita. fol. 101. & 102
Pontifices, qui de Romani Pontificis electione Conſtitutiones ediderunt. 55
Cardinales in electione Romani Pontificis quomodo ſe gerere debeant. 68. & 86
Electionis Romani Pontificis tres tantùm formæ. 74. 100. & 101
Electio Papæ non poteſt fieri, niſi in conclaui, & eo clauſo. 75. 100
Conclaue clauſum quomodo intelligatur ad effectum validitatis

uatis electionis. 100

Electio per Scrutinium debet fieri per ſecreta ſchedularum ſuffragia. 75

Electiones eorum, qui paria ſuffragia obtinent, annullantur. 76 *fol.* 119. *in fine.*

Electio Romani Pontificis quando nulla ob non ſeruatam formam Gregorianæ Conſtitutionis. 83

Secretum in electione Romani Pontificis ſeruandum. 84

Electionis, quaſi per inſpirationem requiſita. 75. *& fol.* 100 *in fine.*

Electionis quaſi per inſpirationem exemplum. 101

Suffragia, quæ quiſq; Cardinalis in electione obtinuit in ſummam redigenda. 114. *in fine.*

Electio quando perfecta dicatur. fol. 21. 75. *& latiùs* 119

Eligere. *Nemo poteſt ſe ipſum eligere.* 75. *&* 119

Eligens. *Nomen eligentis quando aperiendum.* 78 *&* 119. *in princ. & fi.*

Electus *à duabus tertijs partibus Cardin. nulla exceptione obſtante erat verus Papa iuxta c. Licet.* 21

Electi perſona ſi præſens ſit in conclaui, in numerum Cardinalium computatur. 75

Electus à duabus tertijs partibus Cardinalium præcisè, an, & quando ſit legitimus Papa. 75 *& latiùs.* 119

Electi in Papam contra formam Decreti Nicolai II. *pænæ.* 19. 20

Inter plures electos, quis præferatur. 76. *&* 119. *in fi.*

Excommiſſæ *ſuper electione Romani Pontificis damnantur.* 66

Excommunicatio. *Excommunicantur Cardinales, qui contraueniunt Conſtitutioni Iulij* II. *de Simoniaca electione Papæ.* 43

Excommunicantur Cardinales nō ſeruantes Conſtitutionem Gregorij XV. 84

Executores *Conſtitutionis Pij* III. *qui ſint.* 61

Conſtitutionis Gregorianæ executores. 85

Exequiæ *Pontificis defuncti per nouem dies continuos à Cardinalibus peragendæ.* 55. 56

Exequiæ Pontificis defuncti quando poſsint omitti. 56

Exequiarum Pontificis defuncti impenſa. 56

Folium. *Folij impreſsi habendi à Cardinalibus pro Collatione Acceſſuum cum Scrutinio forma.* 118

Hiſtoria *Gregorianæ Conſtitutionis.* 7

Hiſtoria Cæremonialis Gregorij Papæ XV. 10

Ieiunium *indicendum eſt à Prælatis Eccleſiarum pro celeri, & optima electione Romani Pontificis.* 29

Impenſæ *ſede vacante, quæ fieri debeant, vel poſsint.* 59

Infirmi *Cardinales, qui exierunt, poſſunt in Conclaue reuerti.* 26

Car-

Cardinales infirmi, vel valetudinarij poſſunt in Conclaui tres ſeruientes habere. 63
Infirmi Cardinales quomodo ſuffragium ferant. 80 *& latiùs.* 112. 113
Infirmi Cardinales, qui nequeunt ſcribere, per alium ſuffragij ſchedulam conficere poſſunt. fol. 81. & 113
Capſulæ pro votis infirmorum forma. 80 *& latiùs.* 113
Infirmarij ſorte extrahendi, & quot. 80. & 109
Infirmariorum Officium. 80. 113
Inſpiratio. *Electionis quaſi per inſpirationem requiſita.* 75. & 100
Electionis quaſi per inſpirationem exemplum. 100
Inſertio *ſchedularum in filum.* 115
Iuramenta *inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur.* 28. 68. & 83
Iuramenti praſtandi à Cardinalibus in ſuffragijs ferendis forma. 76. & 112
Literæ *ad eos, qui ſunt in Conclaui clauſo, vel è contra ad eos, qui ſunt extra, prohibentur. fol.* 24. & 65
Magiſtri *Caremoniarum poſſunt habere vnum ſeruientem in Conclaui.* 98
Miſſa *de Spiritu Sancto, quando, & vbi, & per quem Cardinalem celebranda.* 56. *ſed latiùs.* 97
Nomen *eligentis quando aperiendum.* 78. 119. *in princ. & fine.*
Numerus *ſchedularum, ſi non reſpondeat numero Cardinalium quid agendum.* 80. & 114
Numeratio *ſchedularum quomodo fiat.* 80. & 114
Numeratio ſuffragiorum quomodo fiat. 119
Nullitas. *Electio Romani Pontificis quando nulla ob non ſeruatam formam Gregorianæ Conſtitutionis.* 83
Nuncij *ad eos, qui ſunt in Conclaui clauſo, vel è contra ad eos, qui ſunt extra, prohibentur.* 24. 65
Oratio *pro futuri Pontificis electione rectè, & ritè peragenda, quando, & per quem habenda.* 97
Orationes indicendæ ſunt à Prælatis Eccleſiarum pro celeri, & optima electione Romani Pontificis. 29
Pacta, *& alia ſimilia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur. fol.* 28. 68. & 83
Papa *ſuperſtite, eoq; inconſulto de futuri Pontificis electione tractari non poteſt ſub pœnis, de quibus fol.* 15. & 46
Complicibus in tractatu de futuri Pontificis electione viuente Papa, & eo inconſulto, ſi reuelauerint præmium, & impunitas datur 16. 48. & 51
Patena *neceſſaria pro Scrutinio.* 112
Pœnitentiariorum *officium non ex-*

expirat morte Papæ. 31
eorum poteſtas. 61
Permixtio *Schedularum quomodo fiat.* 114
Poſtſcrutinium *quid, & eius actus. fol.* 115
Præfatio *ad lectores.* 7
Præparatio *Schedularum quomodo fiat per Cæremoniarios Clericos.* 103
Proteſtatio *facienda per compromiſſarios ad electionem Romani Pontificis deputatos.* 103
Promiſſiones *etiam iuramento firmata prohibentur circa electionem Romani Pontificis. fol.* 28.68. & 83
Publicatio *Scrutinij quomodo fiat. fol.* 114
Recognitio *Scrutinij quomodo fiat fol.* 120
Recognitores *reuelantes ſecretum in officio ſuo exercendo, cognitum quomodo puniantur.* 81
Recognitores quot, quomodo, & quando extrahendi. 81
& latius. 120
Schedulæ *Acceſſus forma, quæ ſit. fol.* 104
Schedula Acceſſus exemplum. 106
In ſchedula Acceſſus ſcriptione præcepta obſeruanda. 78
& latius. 116
Schedulæ delatio quomodo fiat. 112
Schedularum combuſtio quando facienda. 114
& latius. 120
Schedulæ complicatio quomodo fiat fol. 77. & latius fol. 111.
Schedulæ complicatæ exemplũ. 111
Schedularum depoſitio ſeorſum. 115
Schedulæ in Calicem quomodo mittantur. 112
Schedularum inſertio in filum. 115
Schedularum numeratio quomodo fiat. 80. & 114
Schedularum numero non reſpondente numero Cardin. quid agendum. 80. & 114
Schedulæ obſignatio quomodo fiat. 77 *& latius.* 111
Schedularum permixtio quomodo fiat. 114
Schedularũ præparatio quomodo fiat per cæremoniarios Clericos. 103
Schedularum pro ſuffragijs ferendis forma quæ, & quid contineant. 77. & latius. 103
Schedularum ſcriptio quomodo fiat. 78. & latius 109. & 110
Schedulæ ſcriptæ exemplum. 110
Schedularum ſcrutinij, & Acceſſus tergum quid continet. 107
eius exemplum. 108
Schedularum Scrutinij, & Acceſſus differentia. 116
Schedulæ Scrutinij forma, quæ ſit. fol. 103
Schedulæ Scrutinij exemplum. fol. 105
Scrutinium. *plures in vno Scrutinio nominare non licet.* 79. 116
Cardinales non conuenientes ad Scrutinium poſt ſonum Campanulæ, qua pæna plectantur. fol. 82

Scruti-

Scrutinium quando reiterandum. fol 114
Scrutinium ſimplex, vel cum Acceſſu quomodo fiat ſecundum Gregorianam Conſtitutionem. fol. 75. & 79. 103
Scrutinium propriè dictum quid ſit, & quot eius actus. fol. 103
Patena neceſſaria pro Scrutinio. fol. 112
Diſcus paruus neceſſarius pro Scrutinio infirmorum. 113
Scrutinij publicatio quomodo fiat. fol. 114
Collatio Acceſſus cum Scrutinio quomodo fiat. 117. & 118
Scrutinium fit bis in die, manè, & veſpere. 82. 120
Semel in vno Scrutinio accedere licet. 79
Scrutatores quot, & quomodo extrahendi. 51. & latiùs. 109
Scrutatores reuelantes ſecretum in officio ſuo exercendo cognitum, quomodo puniantur. 81
Per Scrutatores quomodo ſuffragia examinanda 117. in fi.
Monitio ad Scrutatores in collatione Acceſſuum cum Scrutinio facienda. 118. in fi.
Secretarius Sacri Collegij Cardinalium poteſt in Conclaue habere vnum ſeruientem. 98
Secretum in electione Romani Pontificis ſeruandum. 84
Secretum ſeruare tenetur, qui ſcribit ſchedulam per infirmo Cardinali. 81. & 113
Sigillorum ſignorum, ac ſchedularum apertio quomodo fiat. 77. & latiùs. 117
Sigillorum, & ſignorum annotatio, quomodo fiat. 117. 118
Signa ad eos, qui ſunt in Conclaui clauſo, vel è contra ad eos, qui ſunt extra, prohibentur. 24. 65
Signa, & alia ſimilia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur. 28. 68. & 83
Signatura. Cardinalium, & Prælatorum Signaturæ gratiæ, & iuſtitiæ poteſtas expirat morte Papæ. 62
Simonia. Simoniaca Papæ electio eſt nulla. 37
Simoniacè electi in Papã pænæ. 37
Simoniacè electus habetur pro Hæreſiarcha. 37
Simoniaca electio non conualidatur per actus, de quibus fol. 39
Simoniacè electo non eſt obediendum. 39
Contra ſimoniacè electum poteſt implorari brachiũ ſeculare. 40
Eligentes Papam per Simoniam, quibus pænis plectantur. 40
Cõplices ſimoniacæ electionis Papæ quibus pænis puniantur. 41
Obligationes, & ſponſiones ſimoniacæ interuenientes in electione Papæ annullantur. 42
Cardinales non complices ſimoniacæ electionis Papæ alium poſſunt eligere, & Concilium conuocare. 42

Suffragium *Acceſſus non tollit ſuffragium datum in Scrutinio. fol:79 in fi. & 80 in princ.*
Suffragia quomodo per Scrutatores examinentur. 117. in fi.
Numeratio ſuffragiorum quomodo fiat. 119
Suffragia, quæ quiſq. Cardinalis in electione obtinuit in ſummam redigenda. 115
Suffragiorum publicatio eſt neceſſaria. 76
Electiones eorum, qui paria ſuffragia obtinuerunt, annullantur, 76 & 119. in fi.
Territorium. *Verbum Territorij poſitum in decretali (vbi periculum) quid ſignificet.* 31.32
Vacatio *Sedis. Qui ad Curiam mittere, vel ire tenentur, non excuſantur ob vacationem Sedis Apoſtolicæ.* 33
Valetudinarius. *Cardinales infirmi, vel valetudinarij poſſunt in Conclaui tres ſeruientes habere.* 63
Veſtes *Cardinalium in Conclaui, quæ ſint.* 99
Viſitatio *clauſuræ Conclauis per quos facienda.* 63

Indicis finis.

Errata, & prætermiſſa.

fol.	*linea*	*errata*	*corrige.*
31	31	diocæſim	diœceſim.
32	4		
50	26	potuerunt	potuerint
50	26	reuelauerunt	reuelauerint
79	18	duommodo	dummodo
103	13	debebunt	debent
114	6	vnumquamq;	vnamquamq;

Prætermiſſa:

100 31 in margine adde *De inſpiratione.*
117 8 adde ante verbum, ſuffragiorum, &,

Digitized by Google

ROMÆ
Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ.
MDCXXII.

Digitized by Google

Digitized by Google